

1961

5.

URSICEVA CVETKA V MELBOURNU

NAJMLAJŠA V SLOVENSKI SOLI

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

KOLENDAR

Junij — Rožnik

1 Č SV. REŠNJE TELO

2 P Marcellin

3 S Kvirin, Oliva

★ 4 N 2. pobinkoština

5 P Bonifacij

6 T Norbert

7 S Robert, opat

8 Č Medard

9 P SRCE JEZUSOVO

10 S Marjeta

★ 11 N 3. pobinkoština

12 P Leon

13 T Anton Padovanski

14 S Bazilij, cerkv. učen.

15 Č Vid in tovariši

16 P Beno

17 S Adolf, Gorazd

★ 18 N 4. pobinkoština

19 P Gervazij, Protazij

20 T Silverij

21 S Alojzij Gonzaga

22 Č Pavlin, Ahacij

23 P Agripina, Feliks

24 S Janez Krstnik

★ 25 N 5. pobinkoština

26 P Janez in Pavel

27 T Hema Krška

28 S Irenej

29 Č Peter in Pavel, ap.

30 P Spomin sv. Pavla

ČE SE PRESELITE, sporočite:

Prejšnji naslov

Sedanja naslov

Ime in priimek

UREDNIK SPREJEMA
PRISPEVKE ZA JUNIJSKO
ŠTEVILKO DO
5. JUNIJA 1961.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in
razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

LJUBLJANSKI TRIPTIH — £ 1-0-0.

To izredno povest imamo spet v zalogi. Pripo-
ročamo.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.
Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporoče-
no.

IZPODKOPANA CESTA, gorenjska povest Janeza
Jalna iz časov, ko je železnica zapela pogrebno
pesem "parizarjem" na cestah med Trstom in
Dunajem. — 10 šil.

SLOVEN IZ PETOVIJE, zgodovinska povest Stan-
ka Cajnkara iz časov sv. Metoda. — 10 šil.

SOCIALNA EKONOMIJA, zadnje sijajno de-
lo umrlega dr. Ahčina. Dobili smo novo zalo-
go in knjigo najtopleje priporočamo. £ 1-10-0.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Moderen
roman, spisal Zorko Šimčič, izdala Kulturna
akcija. — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja II. zvezek. Ro-
man "Iz modernega sveta" in več drugih no-
vel — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja I. zvezek:
Dekla Ančka, Divji lovec itd. Vezana £ 1-0-0.

NA BOŽJI DLANI — £ 1-0-0.

Kociprov roman Slovenskih Goric iz časov
nemškega navalala. Velezanimivo!

DNEVI SMRTNIKOV. — Izbrane novele, izdala
Sl. Kult. Akcija v Argentini £ 1-0-0

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.

Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo
oltarno čast je popisano v tej knjigi.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Ja-
kliča. £ 1-0-0.

ZBRANI SPISI pisatelja Ksaverja Meška. Najno-
vejše izdanje. PET zvezkov po £ 1-0-0.

DANTE: P E K E L. Izdala Slov. Kulturna Ak-
cija v prevodu dr. Tineta Debeljaka. £ 1-0-0.

LETO X.

MAY, 1961.

STEV. 5.

VREDNO JE, DA PODČRTAMO

Uvodnik v "Svobodni Sloveniji" (Argentina) je izrazil nekaj lepih "Misli za veliko noč 1961." Prav posrečen se nam zdi zlasti zaključek, zato ga ponatiskujemo. Čeprav je velika noč že davno za nami, je tako branje koristno in primerno za 365 dni v letu. — Ur.

LETOSNJA VELIKA NOČ bo za slovensko politično emigracijo šestnajsta, ki jo doživlja izven domovine. Slovenski ljudje, razkropljeni po vsem svetu, se bodo, kakor je pač navada ob takih praznikih, spominjali svojih dragih v domovini. Živih in mrtvih. Prav bi bilo, če bi se te dni, na največji praznik Cerkve, na praznik Kristusovega vstajenja, spomnili tudi slovenskega naroda, ki izpod komunistične sužnosti še ni mogel vstati.

Naj se nihče ne vda, da za narod doma ni treba več delati, ker da mu ni več tako hudo kakor je bilo, da se je vse že precejboljšalo in da bo še boljše. Res je, da se je materialni položaj ljudi izboljšal. Lahko se bo še bolj, zakaj komunisti bodo ljudem dajali vse mogoče materialne dobrine, da jih ne bodo izzivali ne neposlušnost. Nekaj pa jim nikdar ne bodo dali in nikdar dovolili: politične svobode, svobode, da bi lahko po svoji glavi mislili in da bi si svobodno izbirali ter določali način življenja in si sami delali postavbe. Zato so slovenski ljudje še naprej politični sužnji, nad katerimi uveljavljajo svoje nasilje komunistični tiran.

In zato je prav, da se za praznike Kristusovega vstajenja znova zamislimo v Kalvarijo slovenskega naroda in da vsak po svojih močeh stori vse, da bo tudi za Slovence nastopil praznik narodnega vstajenja.

Pri tem delu za svoj narod pa poslušajmo modre besede predsednika NO za Slovenijo, dr. Kreka, ko nam pravi:

"Narodno in politično poslanstvo emigracije zahteva popolno nesesbičnost, idealno privrženost. Komunizem bo propadel tedaj, ko bo demokracija imela več gorečih pristašev in neumornih apostolov, kakor jih ima on. Jasno je da se vloga emigracije zaključi z dnevom osvoboditve. MI NAPRAM DOMOVINI NIMAMO NOBENIH PRAVIC VEČ. Zbrišimo vse ambicije. Za nas so ostale samo dolžnosti. Ni naša naloga, da bi komurkoli krojili kapo po osvoboditvi, naša dolžnost pa je, da, čista in teška dolžnost, da storimo vse, da narodu skrajšamo dobo suženjstva."

Pot do dosege tega cilja bo lahko kratka, lahko pa še tudi dolga. To naj nas prav nič ne moti in dela malodušne in maloverne. Upajmo in verujmo, da bo zmaga gotovo samo na strani tistih, ki vernijejo v Boga, ki je svojega Sina poslal na svet, da je šel za njegovo rešitev v smrt ter je iz nje poveljčan vstal in s tem potrdil vero v večno življenje, v zmago luči nad temo, resnice nad lažjo, pravice nad krivico, svobode nad nasiljem.

MARRICKVILLE!

S Y D N E Y !

MAJSKO ROMANJE V MARRICKVILLE
v nedeljo po prazniku MARIJE.
POMAGAJ dne 28. maja. Več na strani 154 pričujoče številke.

ZVEZA BOJEVNIKOV

za MARIJO POMAGAJ NA BREZJAH

G. Lukež nam je poslal dolg spis, razmnožen na roko, o svojih odnosih do rajnega škofa Rožmana. Iz tega spisa smo izločili samo opis dela Zveze bojevnikov za čast Marije Pomagaj na Brezjah, pa še to nekoliko "zgoščeno". Ker v maju praznujemo god Marije Pomagaj, patrone Slovenije in Avstralije, bo to prav primerno branje. — Ur.

KMALU BO MINILO 30 LET, odkar sem bil blagopokojnemu škofu Gregoriju dr. Rožmanu predstavljen kot glavni tajnik Zveze bojevnikov — veteranov iz prve svetovne vojne.

Tedaj je glavni odbor Zveze bojevnikov razmišljal, kako bi Zveza kot laična organizacija pomagala ohraniti in krepiti vero pradedov med člani in vsem narodom. Zamislili smo posebno akcijo v zvezi raznih proslav pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Te proslave naj bi dokazale vsemu narodu, da je Zveza bojevnikov na pravi poti.

Pri tem razmišljanju smo ugotovili, da je prostor pred cerkvijo na Brezjah neprimeren. Slenili smo postaviti prvemu gorečemu tajniku vojnemu kuratu Bonaču dostojen spomenik in padlim vojakom vzdati lepo spominsko ploščo. Mariji Pomagaj smo se želeli oddolžiti za srečno vrnitev iz vojne s tem, da bi napisali zahvalno spomenico na pergament, jo vložili v svinčeno kaseto in jo vzdali v večen spomin naše in vsega naroda hvalečnosti. Spomenico so podpisali poleg odbora Zveze bojevnikov: ljubljanski škof dr. Rožman, mariborski dr. Tomažič in belgrajski dr. Ujčić.

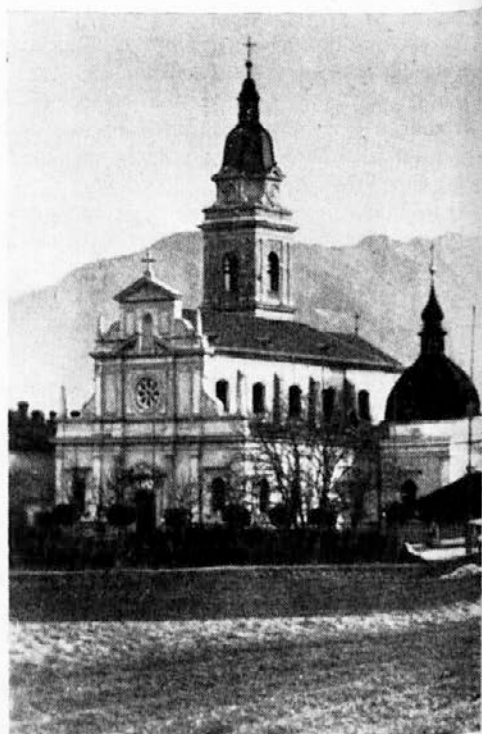
Temu načrtu, kot rečeno, ni odgovarjal prostor pred cerkvijo. Bil je neurejen park z neokusnimi stojnicami za prodajo spominkov. Zato je odbor sklenil, da se mora ta prostor arhitektonsko preurediti. Ni bila majhna reč. Treba je bilo precejšnje vsote, organizirani bojevniki pa niso bili bogataši. Zato so nekateri nad izvedbo načrta že kar vnaprej obupavali. Tedaj je neki moder odborik na seji glavnega odbora predlagal, da o načrtu obvestimo škofa Rožmana in mu razložimo vse potrebno.

Že prvi obisk pri blagem nadpastirju nam je dal jamstvo, da se bodo načrti uresničili. Dr. Rožman nam je skoraj s solzami v očeh čestital, da smo bojevniki kljub prestanim grozotam v vojni ta-

ko lepo ohranili ljubezen do Marije Pomagaj na Brezjah in popolno zaupanje vanjo. V razgovoru, katerega su mu ni mudilo zaključiti, nam je zagotovil vso moralno in finančno pomoč. Vesel je bil tega našega obiska, ker je prišlo do njega prav v času, ko su mnogi ubogi Slovenci, nahujskani po komunističnih agentih, dvigali glave. Ob slovesu nam je rekel: Sama Marija Pomagaj vas je poslala. Zagotavljam vas, da bom z vami v molitvi in pre-mišljevanju.

Od tedaj naprej se je Zveza sijajno razvijala. Nismo si bili mislili, da bo zanimanje za izvedbo načrtov tako raslo. Kmalu so pričeli vstopati v naše vrste novi člani in tudi zanje je bila Zveza prava šola, kako gojiti pieteto in druga dobra dela iz ljubezni do trpečega sočloveka.

Pozimi 1936 smo Prevzvišenega ponovno obis-

B R E Z J E

Misli, May, 1961.

kali. Drznili so se ga naprositi za nasvet pri izbiri arhitekta. Škof ni dolgo razmišljal. Rekel nam je: "Izbrati je treba arhitekta, ki je hkrati častilec Matere božje in ki razume pomen delovanja Zveze bojevnikov v korist naroda. Za izvedbo načrta bomo skupno naprosili profesorja arhitekta Plečnika."

Z veseljem smo sprejeli nasvet in se takoj napotili na obisk k izbranemu arhitektu. Ljubeznivo nas je sprejel in povedal, da mu je škof že po telefonu prijavil naš obisk. Pazljivo nas je poslušal in bil takoj pripravljen sprejeti delo. Poudaril je pa v isti sapi, da bosta on in njegov asistent delala vse brezplačno, ker tu gre za čast Marije Pomagaj in ugled naroda. To je treba poudariti takoj na tem mestu, saj je silno pomembno. Resnično ni dobri mož vzel nobenega beliča za vsa svoja potovanja na Brezje, za zamudo časa in nadziranje dela do vseh podrobnosti. Ob slovesu nam je rekel:

"S pomočjo našega dobrega škofa in na priprošnjo brezjanske Matere božje nam bo mogoče načrte izvesti v najdostojnejši in najlepši obliki."

Glavni odbor je šel pridno na delo. Po vsej Sloveniji je Zveza prirejala zborovanja. Govorniki so se menjavali in s skioptičnimi slikami pojasnjevali grozote vojne. Take grozote naj bi se nikoli več ne ponovile, narod naj se pa zaveda dolžnosti do vojnih vdov in sirot. Med temi dolžnostmi naj bi bila tudi postavitev spomenikov padlim po raznih župnijah, posebej pa izvedba našega načrta na Brezjah.

Predsednik Zveze je bil takrat tudi predsednik skupine bojevnikov v Trbovljah. Vojni kurat profesor Mirko Ratej je organiziral prav v Trbovljah nekako matično skupino bojevnikov z močnim pevskim zborom in dobro delujočim odborom za podpiranje vojnih vdov in sirot. To skupino so organizi-

Mojster Plečnik

rani rudarji in drugi delavci v levičarskih organizacijah silno zavidali. V kratkem času je ta skupina postala najmočnejša trdnjava visoko kvalificirane morale in aktivne ljubezni do bližnjega. Vse to smo opravili brez groženj in brez orožja, kot so takrat poskušali komunisti in razni orjunaši. Škof Rožman je občudoval naše uspehe in se pogosto z veseljem spomnil naše skupine s posebnim pozdravom. Zveza bojevnikov je pridno nadaljevala z javnimi zborovanji.

(Pride še)

KO BI IMEL...

I. Burnik

Ko bi imel —
raketo,
v vsemirje bi vzletel.

Ko bi imel —
avto,
morda bi bil vesel?

Ko bi imel —
oh, vsaj mamico,
bi jo objel!

Ko bi imel —
ladjico,
nazaj bi šel.

Ko bi imel —
ljubico,
bi ji zapel.

NA MISIJONSKI POTI

Pred veliko nočjo

Poročevalec je namenil to za aprilsko številko, toda za nekaj dni prepozno poslal — iz Brisbana. K sreči njegovo poročilo med čakanjem na maj ni "zastarelo" in ni izgubilo zanimivosti. Tako vsaj upa — ur.

"Štacije"

IZ PRVIH KRŠČANSKIH STOLETIJ ima Rim še danes svoje "štacije", ki stopijo v veljavo vsako leto v postnem času. To so cerkve, kjer se vrši slovesna služba božja in sicer vsak dan drugje. K tisti cerkvi romajo procesije vernikov, škofje, prelatje, nekajkrat tudi sam papež. Dobrih 30 let je minilo, ko smo trije študentje papeške univerze vsako jutro pešali v tako "štacijo". Nazaj v kolegij smo se vračali s tramvajem, pa smo še dostikrat zamudili zajtrk. Med temi tremi romarji je bil z menoj vred vitki, dolgonogi Alojzij Stepinac, pokojni hrvatski kardinal. Moral sem kar teči za njim, da sem ga dohajal.

Na to sem se spomnil letos v postnem času, ko sem opravljal tu v Avstraliji še vse daljše "štacije" kot takrat v Rimu. Skromno računano znašajo razdalje med temi "štacijami" svojih 2,500 mil v škofijah: Sydney, Wollongong, Canberra-Goulburn, Wagga, Maitland, Lismore in Brisbane. Ne da bi se pomudil pri službah božjih v Sydneyu in Blacktownu, ki so na sporedu itak vsak mesec, naj "brzjavno" popišem druge "štacije".

Wollongong

Sredpostna nedelja, dober obisk, precej obhajancev. Želeti bi bilo le, da bi se opogumili do ljudskega petja med mašo.

Po službi božji smo krstili drugega sinčka družine Konrad iz Cringile. Ime mu je Edvard Jožef, botrovala sta Jože in Hermina Brodnik.

Tudi to pot smo zelo pogrešali delavnega in vedno za pomoč pripravljenega rojaka Antona Dermota, ki se je še vedno zdravil v Pictonu. Želeli smo mu skorajšnjega popolnega ozdravljenja in vrnitve k družini in med rojake, ki jih tako rad zbira in navdušuje.

Dva večera med tednom smo se v lepem številu zbrali k postni pobožnosti: Križev pot, pridiga, spovedovanje. Družaben sestanek kar pred cerkvijo. Sporazumeli smo se, da so take večerne pobožnosti kar dobrodošle. Zato se nam ne bo treba omejevati zgolj na nedeljske maše in obiski bodo lahko bolj pogostni. Pridiga v domačem jeziku tudi med tednom poživljuje versko življenje.

V Queanbeyenu sem si zabeležil nekaj novic. Družina Marcela Mihaliča se je pomnožila za sinčka Marija. Tako ima Verica spet bratca, ko je v požaru izgubila bratca in sestrice. Vsa družina zdaj domuje v lastni lepi hiši, ki jo je pomagal zgraditi Good Neighbour Council. Družina Alojza in Zinke Grecelj je dobila sinčka Branka. Božičeva dva, oče in mati, ki sta se morala zdraviti v bolnici, sta se vrnila k sinovom v Ainslie.

Če je še kaj novic, ni bilo časa zanje. Opolnoči so me Hribarjevi potegnili iz Canberre na postajo Yass in sem pravočasno ujel vlak.

Albury

Zlasti večerna pobožnost je imela zgleden obisk. Gostoljubni župnik Fr. Bongiorno je Slovence lepo pohvalil. Druge novice:

Čestitke Branku in Stasi Jerin, ki sta v težki prometni nesreči ostala skoraj nepoškodovana. Mariji Pomagaj smo se oddolžili z zahvalno sv. mašo. Jerinovim sta se pridružila novodošla sorodnika Tone in Anica Hlebanja. Obilo sreče v novi zemlji!

Zakonca Jože in Roza Vuga sta ob botrovanju Mirka in Kati Serbinek dala svojemu sinčku pri krstu ime Jakec Jožek. Serbinekova sta pa za svojo na veliko nedeljo krščeno Brigito Julijo povabila k botrovanju univerzitetnega študenta iz Benale. Boža Čehuna in ženo Brigito.

Vzorni dijak Božo Student je v ponosno veselje staršev dobojeval prvo nagrado v debatni tekmi srednjih šol na zavodu šolskih bratov. Čestitke.

Wagga, Wagga

Sobotno spovedovanje v katedrali v raznih jezikih me je precej zaposlilo. Zelo sem se razveselil romarjev iz Junee — cele Ferfoljeve družine. Žrtvovali so dolgo pot, da so se srečali s slovenskim duhovnikom. Gospa Schatterjeva, vajena romarjev z blejskega otoka, nas je po opravljeni pobožnosti bogato pogostila.

Na tiho nedeljo sem imel dve božji službi. Najprej farno, pri kateri so vsi na glas molili zborna mašo in vmes peli. Nato slovensko, ki je

bila dobro obiskana, glas je pa bilo slišati samo — moj.

Popoldne smo krstili četrto dete, pa prvo deklico družine Ivana in Helene Velišček. Vsi trije bratci so spremili sestrico h krstnemu kamnu, kjer je dobila ime Karolina Kristina. Botrovala sta Ignac in Marija Česnik.

V težkem oklepu okoli prsi in čez glavo se zdravi že mesece zelo delavni in skrbni družinski oče Lojz. Bog daj, da skoraj okreva!

Na Jožefovo je zborovala v Waggi škofijska "Catholic Women's League. Glavno točko vzporeda je ženam izpolnil naš ugledni rojak iz Albury, dr. Zvonimir Hribar. Predaval jim je zelo pregledno o taktiki komunizma, posebej v njegovem nastanku v Sloveniji. Škoda, da ni bilo več naših rojakinj

navzočnih. Lahko smo ponosni na našega preveč skromnega dr. Hribarja. Naj bi se pomaknil bolj v ospredje, ko so najtežje družinske skrbi srečno potisnjene v ozadje.

Tumut

Iz Wagge me je bolj izstrelil kot odpeljal v Tumut mladi vedno prijazni cand. jur. Louis Hrvat. Privoščil bi mu nadaljevanje študija na sydneyski univerzi.

Naša večerna pobožnost je padla na ponedeljek. Bila je sposbuda, na tak večer bi ne mogla biti boljša. Zahvala za vsestransko pomoč gre Jožetu Težaku in ženi Andreji.

Konec str. 143

MOJA MATI

Mira Mar

TAKRAT SEM BILA STARA DESET LET. Čisto dovolj, da sem znala biti zvita in sem postavljala na preizkušnjo sebe in druge. Ko obnavljam spomine na tista leta, se mi zdi, da sem bila takrat dosti bolj pretkana in prebrisana kot prej in pozneje.

Opazila sem, da so nekatere moje sošolke lepe in vzbujajo pozornost. Zdelo se mi je, da jaz nisem med njimi. Rada bi bila lepa, to si je lahko misliti. Rekel mi tega nihče ni, sama od sebe pa nisem mogla ugotoviti. Ko sem se gledala v zrcalu, sem verjela, da grda nisem, vendar se mi je zdelo, da je sošolka Slavica lepša. Posebno zato, ker sem enkrat slišala, da je moja teta rekla o njej: Slavica je bila danes v dvorani strašno zala...

To me je grizlo. Poiskala sem teto na samem in ji rekla:

"Teta, jaz bi tudi rada tako zala kot Slavica".

To sem ji rekla tudi zato, da bi jo postavila na preizkušnjo. Hotela sem videti kaj bo rekla. Pa ni nič pomislila, kar z roko je zamahnila:

"O, kaj bi tisto! Lepota nič ne pomeni. Glavno je, da si pridna in dobra deklica".

Tako je odgovorila teta in meni se je zdelo, da sem tak odgovor tudi pričakovala. Na splošno sem bila čisto zadovoljna z njim. Ker se je pa odgovor izognil glavnemu vprašanju, sem premišljevala, kaj naj zdaj naredim.

Najprej sem mislila teto malo drugače vprašati. Pa mi je naenkrat prišlo na misel, da bi rajši vprašala mater. Vedela sem, da sta si teta in mati

dostikrat v laseh. Kar ena reče, druga rada oporeka. Ne vričo mene, vendar sem več slišala in videla, kot sta domnevali.

Poiskala sem mater na samem in ji rekla:

"Mama, teta pravi, da je Slavica strašno zala. Ko sem ji pa rekla, da bi tudi jaz bila rada lepa, mi je rekla, da lepota nič ne pomeni, da je glavno, če sem pridna. Zakaj pa na Slavici hvali lepoto, ali zanjo ni dovolj, da je pridna?"

Videla sem, kako je materi skoraj sapa zastala. Pa je tudi meni, ker sem videla, kako sem mater v zadrego spravila. Kar obstali sva za nekaj hipov in vse je obstalo z nama. Potem sem opazila, kako je mati upirala v mene svoje velike oči in nekaj premišljevala. Vedela sem, da ni hotela pritrditi teti, pa tudi se ni znala znajti, kako bi njen odgovor obšla.

Čez čas me je potegnila k sebi, me objela in rekla:

"Mira, zakaj pa misliš, da ti nisi lepa? Le verjemi, da si. Lepota ni samo ena, tisoč obrazov ima. Ena deklica je lepa na svoj način, druga pa spet na svoj. Ti si prav lepa, le meni verjemi. Seveda je pa treba, da si tudi pridna in dobra, oboje skupaj je velik dar božji."

Začudila sem se. Takega odgovora nisem pričakovala. Čisto me je pomiril in nikoli več nisem dvomila o svoji lepoti. Nobeni deklici nisem bila več nevoščljiva, če so rekli o njej, da je "zala". Od takrat sem imela mater še stokrat rajša. Na tistem sem vedela, da je bil tetin odgovor prav za prav boljši, toda le mati je mogla videti, da mi je bilo t a k r a t potrebno drugačno pojasnilo - - -

Misli, May, 1961.

Izpod Triglava

V LJUBLJANI se lotevajo popolne obnove zunanosti cerkve Marijinega Oznanjenja (franciškanske). Je nujno potrebno, ker že zelo razpada. Stroški so preračunani na nekako 35 milijonov. Najprej bodo prenovili najbolj nevarno stran, to je na Miklošičevi cesti. Glavna fasada pride na vrsto morda leto pozneje.

DR. P. ANGELIK TOMINEC, františkan, je umrl v Ljubljani letos na veliko noč. Bil je župnik františkanske župnije dolgo vrsto let. Zelo znan je bil tudi kot znanstvenik v bogoslovnih in socialnih vedah in je objavljala svoja dognanja v raznih publikacijah pod šifro Atom. Vodstvo župnije je po njegovi smrti prevzel provincijal p. Benjamin Tomšič.

V TRSTU je laška revija "Trieste" napisala dolg članek v obrambo koroških Slovencev. Zaključuje: "Gre za manjšino, ki omejuje svoje zahteve na kulturno področje, ne da bi prišla v opreklo z iskreno zvestobo do države, kateri pripada. To položaj zelo poenostavlja in bi po našem mnenju koroški deželni vladi in zvezni na Dunaju omejevalo bolj širokogrudno politiko do slovenske manjšine." — To se kar lepo bere. Vsaj nekaj Italijanov je, ki se jim koroški Slovenci smilijo... Kako ginljivo! Zelo verjetno je tudi nekaj ljudi med avstrijskimi Nemci, ki se jim smilijo — Slovenci pod Italijo...

JAKOPIČEV PAVILIJON v ljubljanskem Tivoliju, 50 let najbolj znano razstavišče slovenskih likovnih umetnikov, se mora umakniti železniški progi, ki bo tekla po tistem prostoru. Oblast je pa ponudila tako nizko odškodnino, da z njo ne bo mogoče postaviti kje v bližini novega pavilijona. "S tem bodo slovenski likovni umetniki izgubili edini razstveni prostor", je potožil ljubljanski dnevnik DELO.

V ČRNOMLJU v BELI KRAJINI so imeli dobro uspel misijon, ki je trajal teden dni. Vodili so ga trije salezijanci z Rakovnika pri Ljubljani. Po mnenju župnika fare sv. Petra je uspeh misijona naravnost čudežen. Nekaj novega je bilo v tem, da so bile misijonskih pobožnosti deležne tudi družnične cerkve v Dobljčah, Petrovi vasi, na Otavcu, v Rudinah, na Butoraju in v Desincu. Za po-

pravila farne cerkve in podružnic veliko prispevajo izseljenci v Ameriki. Čeprav so nekateri že nad pol stoletja od doma, se radi z lepimi darovi spominjajo cerkva svoje zgodnje mladosti.

SLOVENSKA BENEČIJA bolj in bolj izgublja svoje ljudi. Deželica je siromašna in to od nekdaj. Tudi moderna Italija se ne zavzema za njen blagor. Ljudje si morajo iskati dela in kruha v iseljenstvu. Odhajali so, se vračali, pa spet odhajali. Belgija, Nemčija, Francija, pa tudi prekmorske dežele so bile njihov cilj. Zadnje čase ne odhajajo le poedinci, cele družine se izseljujejo. Baje največ v Nemčijo. Ni jim zameriti, tako pač bolje kaže. Njih povratka nihče ne pričakuje, deželica se prazni...

EICHMANOVA OBRAVNAVA pred sodiščem v Jeruzalemu močno odmeva tudi v Sloveniji. Jugoslovanska vlada je predložila izraelskemu državnemu tožilcu 35 dokumentov, ki dokazujejo, da je bilo pod Eichmanovim vodstvom 90.000 Slovencev, Štajercev in Gorenjcev, izseljenih v Srbijo in na Hrvaško. Žal, da se z obsodbo Eichmana, naj bo taka ali taka, strahote ne dajo več popraviti. Še bolj žal, da človeštvo na splošno nič kaj ne poskuša izkoreniniti nagnjenja in strasti, ki rodijo sovražnosti in vojne, zraven pa nove in nove Eichmane.

MARIJA KMETOVA, morda najboljša slovenska pisateljica polpretekle dobe, je v Ljubljani na tistem obhajala svojo 70letnico. Živi od pokojnine kot bivša učiteljica nekdanje glavne šole. Odkar vlada v Sloveniji "nova stvarnost", za njeno pero ni več mesta v tisku. V njenih mnogoštevilnih spisih je vse preveč pela religiozna struna. Kdor je bral njena "Večerna pisma" ali krasno delo "František Asiški", bo razumel.

BORIS ZIHERL je bil precej razočaran nad zborovanjem, ki so ga imeli na Bledu slovenski filozofi in sociologi današnjih časov. Niso se namreč vsi dovolj držali danes veljavnega modrovanja. Nekdo se je celo toliko spozabil, da je opozoril na notranja nasprotja v modrovanju Engelsa, Marksa in Lenina. Drugi so se oddaljili v svojih izvajanjih od "pravega marksizma" tako daleč, da so bile njihove trditve zelo podobne — katoliški kritiki marksizma. Tako je moral na svojo žalost ugotoviti Zihlerl in je seveda svoje krivoverske tovariše tudi primerno pokregal. Nerodne reči so za moža, ki mu je partija naložila, da budno straži nad čistostjo komunistične ideologije na Slovenskem.

RIBNIČANI NE ZNAJO VEČ izdelovati loncev in skled. To je povedalo ljubljansko "Delo" skozi usta Kremenčkovega očeta v Dolenji vasi. Ko bom jaz umrl, je rekel stari Kremenček, bo umrla tudi moja obrt. Nobeden mojih sinov ne zna več oblikovati gline v lonce in drugo posodje. Suho robo še nekoliko izdelujejo, na primer vitre za rešeta pri Pavličevih, pa bolj zato, pravijo, da pozimi preganjajo čas.

MANICA KOMANOVA, prav priljubljena slovenska pisateljica "za preproste ljudi", je umrla v Ljubljani v starosti 80 let. Doma je bila v št. Vidu nad Ljubljano. Bila je kmečko dekle in taka ostala do smrti. Šolala se je sama in dosegla lepe uspehe. Čeprav je slovenska slovstvena zgodovina ne bo uvrstila med kakšne "nesmrtnike", ima odlične zasluge za izobrazbo širokih množic v narodu.

RIBNIČANI V TUJINI ne bi spoznali domače cerkve, odkar sta stolpa prenovljena po načrtu mojstra Plečnika. Slika na desni.

STOPIMO SPET POD DOMAČO LIPO!

Anton Drmota, Wollongong

KO SEM ČITAL V APRILSKI ŠTEVILKI članka pod naslovom: Pod vaško lipo, mi je prišel na misel naš p. urednik, ki je nekoč zapisal v svojem članku za MISLI:

"Kako čudno se človeku spreminjajo misli po glavi. Že misli, da bi vse pošteno oštel in premikastil, povedal ta svoje in končno zapustil vse skupaj, potem pa naj bo, kar hoče. Že stori sklep, pa se pojavi nekdo in mu prečrta z malenkostno črtico ves sklep in račun." (Ali sem res tako pisal? -- Ur.)

Isto se je zgodilo z menoj. Že so mi rojile iste misli po glavi, pa mi pade pred oči **POD VAŠKO LIPO**. Bral sem, kako se je zabava Slovenskega društva ponesrečila in kako je končno predsednik Arhar vendar oživil dvorano, da nazadnje smeja ni manjkalo. Škoda, da ni oživil tudi mene in samega sebe.

Dopisnik je bil razočaran, ko je videl na zabavi samo kakih 50 ljudi. To po mojem še ni tako hudo. Saj to je bila le veselica, ki sama na sebi za društvo še nima tako velikega pomena. Veseli me le, da slišim večkrat poudarek, da mora društvo imeti še druge namene, ne zgolj zabave. To je zelo

res. Zato tudi ima naše društvo v svojih pravilih še marsikaj na programu. Poleg družabnosti tudi naslednje točke: Ohranjanje našega jezika, pomoč rojakom v stiski in nesreči, organiziranje žalnih sprevodov pri pogrebi rojakov, odrske igre, ustanovitev slovenske sobotne šole itd. Z eno besedo: Hočemo ohraniti kulturne pridobitve naših prednikov v domovini in jih dalje izročiti našim naslednikom. Dolžni smo to napraviti, pa ne samo izročiti, kar smo prejeli, tudi izboljševati in izpopolnjevati. Vse napreduje okoli nas v naših časih: tehnika, slovstvo, poznanje narave — ali naj mi za zmerom ostanemo tam, kjer smo bili? Ali pa še nekam nazaj zlezemo? Učenjaki puščajo za seboj svoje iznajdbe in odkritja, drugi za njimi jih dopolnjujejo, tako gre stvar naprej iz roda v rod. Kdor ne sodeluje, bo ostal daleč zadaj, obveljal bo za le-nuha in zapravljeveca.

Pomislimo na Kristusove besede: Koderkoli boste hodili in kjerkoli se boste mudili, oznanjujte moj nauk! Učenci so ga ubogali in le tako se je razširilo krščanstvo po svetu. To velja tudi za nas v narodnem oziru: kjerkoli smo in kogarkoli sreča-

(Konec str. 139)

Misli, May, 1961.

Božil Filipca

RAVNO SEM PRIPRAVLJAL OKNO, DA DOBI NOVO STEKLO v nadomestek za razbito, pa me je nenadoma udarila misel:

Drugi maj je danes!... Tako sem tekkel v pisarno in za pisalni stroj.

★ Nekaj fantov pa v naši obednici pripravljajo vse potrebno za pleskanje. Vesel sem jih: sami so prišli na idejo, da napravimo naš domek lepši. Izkušen pleskar Martin Vengust nadzira, pa s tem seveda ni rečeno, da sam nič ne prime. V nekaj dneh bo največji prostor naše hiše lep in nov, pa tudi bralna soba s kaminom, tako prijetna v zimskem času, bo v kratkem gotova. Tam sta se spravila na delo naš zidar Slavko Markič in pečar Jože Žužek. Kamin je že razpadal in stene so odstopile.

★ Tako Padua Hall polagoma dobiva novo lice, ki je bolj in bolj naše domače. Res hiša še ni stoddotno slovenska, zato tudi imena še nisem spremenil, a gotovosti je že toliko, da se izplača začeti z deli. Petnajst let je služila poboljševalnici in petnajst let je tudi ni nihče popravljala, ker država katoliških ustanov zlepa ne podpre. A danes je v njej naša največja družina v Avstraliji: 27 slovenskih fantov, pa še je prostora za hitro pomoč. Kako sem včasih cele dneve zamudil z iskanjem prenočišča za fante! Zdaj je vsaj ta skrb manj, so pa seveda druge. Ni malenkost skrbeti za tako družino. No, vsaj mame mi ni treba nadomeščati, saj nam kuha gospa Kregarjeva in je vsem fantom res mama in pol. Tudi vedno več fantov, ki stanujejo po mestu, prihaja med nas igrati odbojko, namizni tenis in biljard. Bo treba omisliti še kakšno igro. Fantje so navdušeni, da bi postavili drog in pričeli s telovadbo. Radi bi začeli pevski zbor, orkester pa že imamo in dobro jo reže: Mario Abram nateguje harmoniko, Peter Hauptman igra kitaro, Marjan Nanut udarja na bas, Slavko Kregar pa trobentači, da je veselje. Tudi klarinet že imamo, ne pa klarinetaša. Vsaj za enkrat še ne.

★ V soboto je bil v Padua Hallu spet domači plesni večer. Slovenska dekleta povabimo in ob domačih melodijah se pari zavrtje. Fantje zberemo med seboj nekaj šilingov za kritje stroškov, da se na razpolago klobase in soda — piva nič, pa je verjetno prav zato večer še bolj prijeten. Katera slovenskih deklet v Melbournu še ni dobila vabila, pa bi ga rada, **naj mi sporoči**. Enako fantje, ki bi se na teh večerih radi pridružili fantom živčim v hostelu. **Kdor pošteno misli, je dobrodošel, ostalih pa ne maramo**. Je pa to lepa prilika, da se naši fantje in dekleta srečajo.

★ Padua Hall ima čedno kapelico sv. Antona Padovanskega, ki bo v maju dobila tudi podobo naše brezjanske Marije Pomagaj. Kopijo je izdelal 17letni slovenski fant v Chicagu, Peter Fischinger, in mi jo je p. Odilo poslal preko Kanade. Prav zdaj delajo zanj okvir. Kaj bo to skromno ustoličenje tako dolgo zaželeni začetek Avstralskih Brezij? Bog daj!

★ Pri vsem tem delu za Padua Hall in naše fante boste rojaki razumeli, da imam še manj časa za obiske. Na vrsti so le nujne stvari — ostalo gre mimogrede, v kolikor je mogoče. Verjemite, da časa ne zapravljam, le premalo ga je. Če in kadar bo Melbourne dobil še enega patra, bo bolje.

★ Že zadnjič sem omenil nenadno smrt rojaka **Johna KLUN-a iz Clifton Hilla**. V četrtek dne 23. marca smo imeli mašo zadošnico v cerkvi sv. Mihaela v North Melbourne, nato pa lep pogreb na keilorsko pokopališče. Pokojnik je bil rojen dne 20. oktobra 1902 v Zagorju pri št. Petru na Krasu. Po domače se je reklo "pri Kotarjevih". Dne 8. februarja 1925 se je v domači fari poročil z Mariničičevo Frančiško (po domače z "Ivaninovo"), dve leti kasneje pa odšel za kruhom v daljno Avstralijo. Bil je v Melbournu, nato v NSW, končno deset let v West Avstraliji. Največ je delal v gozdu. Leta 1941 se je premestil v Wonthaggi, Victoria.

Leta 1941. je dospela za njim v Avstralijo žena in sin Albin in nastanili so se v Clifton Hillu.

Pokojni Ivan Klun se je po gozdnih delih precej zgaral in je zadnjih trinajst let več ali manj boležal. Bil je eden naših tipičnih starih naseljencev, po svoje vase zaprt, a nasmejal se je pa tudi rad in sam kakšno smešno povedal. Nedavno je bil v St. Vincent's Hospitalu, po vrnitvi domov pa se je začel križev pot, ki se je končal v torek dne 21. marca okrog pol sedmih zjutraj.

Žalujoči vdovi in sinu izrekamo globoko sožalje, enako vsem ostalim sorodnikom tukaj in v domovini. Ivan, Tebi pa bodi lahka avstralska zemlja, kateri si žrtvoval toliko let svojega dela!

★ O krstih pa tole: V družinici dobro znanega Lubita Pirnata in Elke r. Bole v Burwoodu je zajokalo Peter Lubo, katerega je oblika krstna voda v cerkvi sv. Benedikta v Burwoodu dne 1. aprila. — Drugega aprila je bil krst v stolnici sv. Patrika: Ivan bodo klicali sinčka Franca Urđiha in Roze r. Kulot. — Isti dan je bil krst tudi v St. Albansu, kjer je zajokalo drugič v družinici Ludvika Tuška in Sarne r. Duks. Sinku je ime Adrian Ludvik. — V Hawthornu smo se zbrali pri krstnem kamnu dne 8. aprila: Stanko Terlikar in Franka r. Gentile sta dobila Janezka. — Deveti april beleži krst v

Murrumbeeni, kjer sta Franc Pongračič in Marija r. Horvat dobila prvo hčerkeco Helenco. — Zajokalo je tudi v družinici Maksa Štavarja in Marije r. Štemberger v Moonee Ponds, pa žal zaradi poti v Adelaido ni mogel krstiti slovenski duhovnik. — Vsekakor vsem družinam z novimi malčki iskrene čestitke!

★ Ta mesec morem v poročno knjigo zabeležiti samo dve slovenski poroki (in našim parom kar zahvala, da so mi dali malo počitka!). Dne 15. aprila sta se v stolnici sv. Patrika poročila Feliks Štubelj in Yvonne Jeanette Hobkirk. Ženinov rojstni kraj je Nabrežina, nevesta pa je rojena Avstralka. — Dne 29. aprila pa sta v cerkvi sv. Jakoba v North Richmond stopila pred oltar Alojz Bauman in Jožica Gobin. Nevesta je iz Zadra, Lojzov rojstni kraj pa je Kicar pri Ptuj. Obema paroma kličemo: Na mnoga leta in obilo sreče!

★ Tako je novic skoraj konec. Prav na hitro sem jih naklepal. Moram še povedati, da sta me v zadnji številki "Misli" dve stvari spravili v smeh: Najprej slika iz trgatve sydneyjskih Slovencev pri Twrđyjevih v Fairfieldu, NSW. Mnogi

Konec str. 145

"CICIBAN IN ČEBELA"

Iz nastopa slovenske šole v Melbournu (Foto P. Nikolitch)

Z Vseh Vetrov

LJUDSKO ŠTETJE — census — bomo imeli v Avstraliji 29. junija tega leta. To bo že šesto ljudsko štetje, odkar so se prejšnje kolonije angleške krone spremenile v države in se povezale v federacijo. Uveljavljeno je, da se vrši ljudsko štetje vsakih deset let in to v prvem letu vsakega novega desetletja. V pretteklosti se iz raznih razlogov niso vedno držali tega pravila, letos pa ni videti nobene ovire. Sodijo, da se bo izkazalo: Avstralija šteje zdaj že deset milijonov in pol ljudi. To je milijon in pol več, kot jih je imela ob zadnjem štetju, ki se ni vršilo leta 1951, ampak šele 1954.

IZ DEŽEL ZA ŽELEZNO ZAVESO je smelo priti v Avstralijo v zadnjih treh letih nekaj nad 10.000 ljudi. Tu ne mislimo na begunce, prišli so postavno. Leta 1956 je namreč Avstralija vložila prošnjo na sedem vlad za železno zaveso, da bi poslale v Avstralijo iz svojih dežel take, ki bi jih njihovi svojci, že naseljeni tu, radi dobili k sebi. Ker se je Sovjetija vklonila, so isto storile ostale prizadete vlade. Prošenj je vloženih še za nadaljnjih 14.000 in več. Doslej jih je prišlo iz Sovjetije okoli 200, 1200 jih čaka na vizo, iz Bulgarije 40.160 jih čaka. Iz Češkoslovaške 450.100 jih čaka. Iz Madžarske 5.000, 2.000 jih čaka. Iz Poljske blizu 5.000, dvakrat toliko jih čaka. Iz Romunije 300, štikrat toliko jih čaka. Iz Jugoslavije blizu 3.000, dvakrat toliko jih čaka. Verjetno bodo še vsi čakajoči prišli do vize.

KRIVDA RDEČE FRONTE III je naslov novi knjigi, ki jo je izdal v Clevelandu Msgr. Matija Škerbec. Opisuje dogodke med komunistično evrolucijo v župnijah Stari trg pri Ložu, Velike Lašče, Sv. Gregor in Sodražica. V Ameriki stane izvod en dolar.

PRECEJŠNJA BREZPOSELNOST, ki se je razpasla v ZDA, je močno zadela tudi uradništvo. V nekaterih krajih celo bolj kot tovarniško delavstvo. Poročilo iz Clevelanda navaja za mesec februar, da je bilo med 51.000 nezaposlenih 9.000 uradnikov in uradnic. Odpustili so jih razni gospodarski uradi in pisarne svobodnih poklicev. Med delavstvom je bilo največ odpuščenih v jeklarnah in drugih metalnih tovarnah.

V CELOVCU opuščajo tramvaj, ki je vozil 50 let, in ga nadomeščajo z avtobusi. Letos sredi zime je zadnjič peljal tramvaj na progi Sv. Duh —

Trnja vas. Za slovo ga je počastilo več tisoč gledalcev. Skoraj istočasno je vozil v Sydneyu zadnji tram na jug — v Maroubro in Matraville. Z njim se je peljal tudi naš Korošec, dr. Mikula, namestu da bi se poslavljaj od celovškega na progi Sv. Duh — Trnja vas. Pa najbrž takrat, še ni vedel, da sta Celovec in Sydney istih misli: tramvaj v dobi spurnikov spada med staro šaro!

"TUKAJ RADIO CELOVEC", tako je bilo brati v slovenskem jeziku v zagrizenem nemškem časopisu "Salzburger Nachrichten". Člankar se je namreč penil od jeze zaradi slovenskih oddaj na celovškem radiu in je hotel pokazati, kako strahno grdo se to bere in sliši: CE-LO-VEC... ko je vendar edino prav: Klagenfurt! Slovenski Korošci so sicer zadnjič slišali tako napoved na celovškem radiu pred kakimi desetimi leti, preden je odpadla angleška kontrola nad radijsko postajo, in so jo že skoraj pozabili. Zdaj jih je salzburški časnik spet spomnil nanjo, pa jih je postalo sram, da ima zagrizen nemški list boljši spomin kot oni. Dvignili so zahtevo, da se CELOVEC spet uvede v radijske napovedi. Če se Avstrija ni podrla, ko je to lepo ime zapisal zagrizen nemški časnik, zakaj bi se, ako ga zine "Klagenfurtski" radio...?

SLOVENSKA POTICA, ki so jo ameriške Slovenke spekle za predsednika Kennedyja, je nastala iz 12 funtov moke, 15 f. orehov, 9 f. belih rozin, močenih v litru vina, 4 f. medu, 3 litrov kisle smetane in 2 l. sladke, 4 tucatov jajc, 8 limon, 6 poranč, 1 stekleničice vanilje, 1 škatlice cimeta, 1 litra žganja, 10 kock kvasa in 1 litra mleka. Bilo je 12 potic, ki so skupaj tehtale 50 funtov. Naše gospodinje, ki bodo to brale, bodo že vedele, kako dobra je bila. Če bi pa hotele za svoje potice porabiti ta "recepis", morajo prej poslati kladro funtov v SKLAD MISLI.

V FILMU BEN HUR je videti krasne konje, zlasti belci so sijajni. Za izdelavo filma so dobili konje iz Lipice na Krasu. Torej: Lipicanci so.

REFERENDUM v N.S.W., ki se je vršil dne 29. aprila za odpravo ali ohranitev gornje poslanske zbornice, je s precejšnjo večino odločil, da naj zbornica ostane. S tem ni rečeno, da je večina, ki je glasovala za ohranitev zbornice, brez pridržka zadovoljna s sedanjim stanjem. Takoj se je pojavilo mnogo glasov, ki zahtevajo reformo, preustrojitve,

gornje zbornice. V glavnem gre menda za to, da bi tudi senatorje volilo ljudstvo direktno, kakor voli poslance spodnje zbornice. Verjetno bo prišlo v dolednem času do novega referenda, ki bo odločal o tem, kako naj se gornja zbornica preustroji.

JOZE ŠLIBAR, slovenski dijak iz Ljubljane, je na mednarodnih smučarskih tekmah v Obersdorfu na Bavarskem postavil nov svetovni rekord: 141 metrov. Za dva metra je prekosil Finca, ki je na isti skakalnici odnesel svetovno prvenstvo leta 1951. Nemški radio je oznanil v slovenščini: sto enainštirideset metrov. S tem je hotel počastiti ne le novega rekorderja, ampak tudi narod, ki mu Šlibar pripada. Takoj je šla velika novica v široki svet, toda Šlibar je bil povsod le "Jugoslovan", baje celo na radiu in v časopisih v sami Sloveniji. Ali res svet še vedno ne sme zvedeti, da smo tudi Slovenci nekje na svetu?

POD LIPO

(s str. 135)

mo, povejmo na glas: Slovenec sem, tako je mati d'jala! Pa ne samo povejte, tudi delajte tako, kot se spodobi za zavednega Slovenca!

Dopisnik Pod vaško lipo pravi, da bi bilo veselje, če bi imeli v Wollongongu močno slovensko društvo. Ne samo veselje, tudi ponos in blagor nam vsem bi bilo tako društvo. Kot je zdaj, je društvo šibko, pa se vendar slišijo med rojaki vprašanja: Zakaj društvo ne pomaga potrebnim rojakom? Kam vendar devljejo društveni denar?

Na to odgovorjam: Jaz res ne vem, kako naj pomaga, pa tudi ne vem, kam devlje tisti, denar, ki ga nima.

Vem pa nekaj drugega. Društvo je priredilo velikonočno zabavo v namen, da bi dobiček šel v pomoč slovenski družini, ki je v tiski. Eno celo leto se mora preživljati brez zaslužka, poleg tega pa še bolezen rada v hišo pokuka. Res je, ni bilo razglašeno, za katero družino gre. Pa bi vsak lahko zvedel, če bi se pozanimal. Vendar bi moralo biti dovolj, če se pove: družino rojaka v potrebi želimo obdarovati. Čemu še vlačiti njeno ime po časopisih in vabilih, nazadnje pa nič storiti zanjo? Mišljeno je bilo tako: Če bo uspeh, bo vse povedano ob koncu zabave. No, še danes sem hvaležen društvenemu odboru, da ni vnaprej razglasil, za katero družino je šlo. Seveda tudi v dvorani ne, ker pač ni bilo uspeha.

Vprašam vas, dragi rojaki, kdo naj pomaga nam in našim, če smo sami tako brezbrizni? Kdo naj pomaga rojaku, če ne rojak? In kako naj pomaga rojak, če ne pomaga sorodnik sorodniku, ne

Misli, May, 1961.

SPOZNAJ ME!

I. Burnik

*Utrudili so me glasovi sivi,
brezupne slutnje me ubijajo molče —*

*Zakaj tak žalostno zdihuješ, mati?
Spozna me že, prenehaj trepetati!
Težaške prsi sem razpel, da vse gorje
sveta bi nase del — in tudi tvoje!*

*Ovij telo mi v trnjeve povoje
ter pošlji me za križem v veličastni svet!
Kaj, če umerem — da le umrjem ne preklet!*

sestra sestri ali brat bratu? S tem ne mislim pokazati s prstom na tega ali onega, vemo pa vsi, da se take reči godijo tudi — ali morda zlasti — med nami Slovenci.

Kaj je več vredno: Vesela zabava z dobro godbo, ki nas zabava 4 ali 5 ur — ali pa pomoč sorojaku, da mu s tem olajšamo težko življenje? Jaz mislim, če bi bili Slovenci pri zdravi pameti, ne bi vsak zase hodili po tujih zabavah in plesiščih, držali bi se svojega društva in res kmalu imeli kaj pokazati. Tako kot je, pa le sami sebe sramotimo pred drugimi narodnostmi.

Pa še enkrat. Kam gre denar? Radoveden sem, če tako vprašate tudi, kadar greste na nemške ali italijanske zabave? Le poskusite jih tako vprašati, boste kmalu zvedeli, koliko ste stari! Pri nas ima vsak pravico vprašati, samo postane naj član društva! Vedeti namreč moramo, s kom imamo opraviti, potem radi vse povemo.

Torej tudi jaz rečem: Več zanimanja, več volje in zavednosti, drugače nas ne bo "odnesel prvi val", kot je pisal I. Burnik, ampak že prva najmanjša sapica nas bo pogoltnila. Zato pozdravljam vse delavce in ustanovitelje slovenskih društev po Avstraliji. Sam Bog vam daj dosti uspeha in blagoslova pri vašem delu!

Končno nekaj osebnega: Prav lepo se zahvalim sorojakom, ki ste me obiskovali v času moje bolezni v bolnici in okrevališču. Od velike noči sem spet doma. Bog vam vsem poplačaj z zdravjem in srečo. Prav tako pozdravljam vse rojake križem po Avstraliji, zlasti čitatelje našega lista!

ESTERINA KNJIGA

v sv. pismu starega zakona

(Nadaljevanje)

Mardohejev in Esterin načrt

MARDOHEJ JE ZVEDEL VSE, kar se je zgodilo. In Mardohej je pretrgal svoja oblačila, se oblekel v raševnik in potresel s pepelom, šel v sredino mesta in vpil z velikim in bridkim jokom. Prišel je do kraljevih vrat; zakaj v raševniku se ni smelo stopiti skozi kraljeva vrata. Tudi v vsaki posamezni pokrajini, kamorkoli je prišlo kraljevo povelje in njegov ukaz, je bila velika žalost med Judi. Postili so se, jokali in tožili; mnogi so imeli za posteljo raševnik s pepelom.

Ko so Esterine služabnice in njeni dvorniki prišli in ji to povedali, se je kraljica zelo prestrašila. Poslala je Mardoheju oblačila, da bi se preoblekel in si slekel raševnik; pa jih ni sprejel. Tedaj je Estera poklicala Ataha, enega kraljevih dvornikov, ki ga je kralj postavil za njenega služabnika, ter ga poslala k Mardoheju, da bi zvedela, kaj to pomeni in čemu to dela. Atah je šel k Mardoheju na mestni trg, ki je bil pred kraljevimi vrati. Mardohej mu je povedal vse, kar se mu je zgodilo, tudi o vsoti srebra, ki ga je Aman obljubil odtehtati v kraljevo zakladnico za uničenje Judov. Izročil mu je tudi prepis pismenega ukaza, ki je bil v Suzi izdan za njih uničenje, naj ga pokaže Esteri, ji vse sporoči in jo pozove, da naj gre h kralju in ga prosi, naj njeno ljudstvo pomilosti.

Atah se je vrnil in sporočil Esteri, kar je Mardohej povedal. Estera je po Atahu Mardoheju sporočila:

"Vsi kraljevi služabniki in ljudstvo kraljevih pokrajin vedo, da se mora vsak, mož ali žena, ki pride h kralju v notranji dvor, ne da bi bil poklican, usmrtiti; samo če kralj stegne proti njemu zlato žezlo, sme ostati pri življenju. Jaz že trideset dni nisem bila pozvana, da bi šla h kralju."

Mardoheju so sporočili Esterin odgovor. In Mardohej je spet dal Esteri povedati:

"Nikar si ne misli, da boš ti sama izmed vseh Judov rešila svoje življenje, ker si v kraljevi palači! Zakaj ako boš zdaj res molčala, pride Judom od drugod osvoboditev in rešitev; ti pa in hiša tvojega očeta bosta pokončani. Kdo ve, ali nisi prav za ta čas prišla do kraljevskega dostojanstva?"

Estera je znova Mardoheju sporočila:

"Pojdi, zberi vse Jude, ki so v Suzi, in postite se zame! Tri dni nič ne jejte in in ne pijte, ne

ponoči ne podnevi! Tudi jaz se bom s svojimi služabnicami tako postila. Potem pojdem h kralju, dasi je proti zakonu; in če umrjem, pač umrjem."

Nato je Mardohej odšel in storil vse, kakor mu je Estera naročila.

Obed pri Esteri.

Tretji dan se je Estera oblekla v kraljevske oblačila in se vstopila v notranji dvor kraljeve palače, nasproti kraljevemu stanovanju. Kralj je ravno sedel na svojem kraljevskem prestolu v kraljevi palači nasproti vhodu v palačo. Ko je zagledal kraljico Estero, stoječo v dvoru, je našla pred njim milost. Ko je dvignil svoj obraz, ves žareč od bleska, in strašno srdito pogledal, je kraljica omedlela, spremenila barvo in se naslonila na služabnico, ki je šla pred njo. Bog pa je kraljevega duha obrnil v krotkost. Vznemirjen je skočil s prestola in jo vzel na roke, dokler se ni zavedla; spodbujal jo je s pomirjujočimi besedami in ji rekel:

"Kaj ti je, Estera? Jaz sem tvoj brat, bodi brez skrbi! Ne boš umrla; zakaj ne za tebe, ampak za druge je ta zakon. Kaj je tvoja želja? Če ti tudi bilo pol kraljestva, se ti bo dalo."

Estera je odgovorila:

"Ako je kralju všeč, naj pride z Amanom k obedu, ki sem ga pripravila".

Kralj je ukazal: Pokličite hitro Amana, da se izpolni Esterina želja." Prišla sta torej kralj in Aman k obedu, ki ga je Estera pripravila.

Aman pripravlja Mardoheju vislice

Tisti dan je Aman odšel vesel in dobre volje. Ko pa je pri kraljevih vratih zagledal Mardoheja in ta pred njim ni vstal niti se ganil, se je Aman raztogotil. Vendar se je vzdržal. Ko je pa prišel domov, je dal pozvati k sebi svoje prijatelje in svojo ženo Zareso. Aman jim je pripovedoval o svojem sijajnem bogastvu, o svojih mnogih sinovih in o vsem tem, kako ga je kralj poveličal in kako ga je povzdignil nad kneze in kraljeve služabnike. Dalje je Aman rekel:

"Tudi kraljica Estera ni povabila nikogar s kraljem na obed, ki ga je priredila, kakor samo mene; tudi za jutri me je s kraljem povabila. Toda vse to zame nič ni vredno, dokler vidim, da sedi Jud Mardohej pri kraljevih vratih."

Nato mu je odgovorila njegova žena Zaresa in vsi njegovi prijatelji:

"Daj napraviti petdeset komolcev visoke vislice in jutraj govori s kraljem, da obesijo nanje Mardoheja. Potem pojdi s kraljem vesel k obedu."

Ta predlog je bil Amanu všeč in je dal napraviti vislice.

(Dalje pride)

Misli, May, 1961.

MARYBOROUGH V VICTORIJI

MARYBOROUGH JE MAJHEN TRG okoli sto milj od Melbourne. Čeprav je ime podobno našemu Mariboru, lahko zapišem, da nimata ta dva kraja nič skupnega. Danes nima Maryborough niti ene slovenske duše. V času mojega bivanja tam je živel v mestecu znani umetnik arhitekt Cveto Meječ, dober znanec in takratni sodelavec. Še nekaj drugih je bilo, ki so pa tudi kmalu odšli.

Mestece šteje danes okoli 12.000 ljudi.

Obelisku podoben spomenik stoji v vzhodnem delu trga. Narejen je iz ostankov kamenitih sten poslopja, ki je bilo last prvotnih belih prebivalcev Johna Donaldsa in Hectorja Simsona iz leta 1840. Glavni vir zaluzka za današnje stanovalce sta tovarni Patient & Nicholson ter MKM za pletenice. Nekatere hiše imajo pa privatne večje delavnice.

Zame je bila bolj pomembna okolica trga, zlasti kar se tiče zgodovine in zajčjega lova. Zajcev je nekoč kar mrgolelo. Zato smo večkrat

“lovci zgodaj vstali,
puške si na rame dali...”

Zemljepisna lega mesteca ni napačna. Bendigo, ki je znan po vlečenju zrnja za veliko noč, je oddaljen 37 milj. Do Ballarata, ki vsako leto prireja svoj “Begonia Festival”, navadno prvo ali drugo nedeljo v marcu, je 42 milj. V bližini je Dunolly, rojstni kraj dr. Johna Flynna, prvega letčnega zdravnika. Pokopan je v Alice Springsu. Moliagul, svojih 5 milj od Dunollyja, je znan kot največje najdišče kompaktne zlate rude — bolje rečeno: grude. Bil je namreč en sam kos skoraj čistega zlata. Našli so ga 5. febr. 1869. Eno kolo voza je spodrsnilo ob “skalo”, ki se je izkazala za samo zlato. Tehtala je v surovem stanju 2520 oz, zlata je dala 2284 oz. Njegova vrednost je znašala 10.500 takratnih funtov.

Na mestu izredne najdbe stoji spomenik znan pod imenom “The Welcome Stranger.” Zanimivo je vedeti, da je Maryborough 1. 1854 štel 30.000 prebivalcev. Bila je pač njegova “zlata” doba.

Tudi Ballarat je že v tistem času štel 40.000 prebivalcev, enako Bendigo, Castlemain pa 25.000. Pozneje so ta števila zelo padla, nato sta Ballarat in Bendigo spet narasla. Castlemain se je zmanjšal najmanj za petino in je še danes nekako na tej stopnji. Njegova zlata polja (goldfields) so se spreminila v rodovitne farme ali kmetije. Kraj ima

Misli, May, 1961.

prav lepo lego in gorski grebeni ga varujejo pred vročimi vetrovi v poletju, pred mrzlimi v zimskih mesecih. Zelo dobro uspeva tudi sadjereja. V mestecu samem je nekaj industrijskih podjetij, številni prebivalci se pa preživljajo s tujskim prometom. Kraj je privlačen za izlete — iz Melbourne in od drugod — že po svoji naravni legi. V okolici je polno lepih razglednih točk, mestece je dobro preskrbljeno s cvetličnimi nasadi, drevoredi, parki in drugimi ugodnostmi za izletnike.

Tako se vrti kolo zgodvine in spreminja kraje ter njihov značaj. Dostikrat pride za boljše slabše, pa tudi obratno. Sicer pa tudi “zlata doba” teh krajev ni bila zgolj rožnata. Za mnoge je bila bolj poguba kot osrečenje življenja.

Ako koga od bralcev zanese v te kraje, sem prepričan, da mu ne bo žal. Svetoval bi le, da za svoje izlete izberete mesece zelene sezone in se tako zavarujete pred morebitnim razočaranjem.

DVE NOVI KNJIGI

ZGODOVINSKI ATLAS SLOVENIJE. — To je najbrž najbolj reprezentativna knjiga, kar jih je izdala Slov. Kult. Akcija v Argentini. Zares krasno delo. Obsega nič manj kot 95 zemljevidov slovenskega ozemlja vse od rimskih časov do danes. Nekaj jih je v barvah. Izdelal jih je prof. Roman Pavlovčič. Knjiga je trdo vezana in ima na naslovnici strani 40 grbov slovenskih mest in trgov v barvah. Pri MISLIH smo jih dobili samo omejeno število izvodov, lahko pa naročimo nadaljnje izvode in z veseljem sprejemamo naročila. Cena 2-10, poština 4 šil.

Poedine mape imajo tudi kratko angleško (in špansko) razlago, s ponosom lahko naš človek pokaže to knjigo avstralskim prijateljem.

THE SLOVENS IN CARINTHIA — a National Minority Problem. To se pravi, knjiga o koroških Slovencih v a n g l e š č i n i ! V njej je podan očit zgodovine Slovencev na Koroškem od naselitve do najnovejših dni, ko je glavar Wedenig odpravil pouk slovenskega jezika. Knjigo je spisal Amerikanec dr. Barker, univ. profesor. Založila jo je že dobro znana ustanova STUDIA SLOVENICA v Washingtonu, ki je pred to knjigo izdala SLOVENIA IN EUROPEAN AFFAIRS in Kuharjevo: CONVERSION. Barkerjeve knjige še nismo prejele, je pa na poti do nas. Verjetno bo stala 30 šilingov. Naročila sprejemamo pri MISLIH.

ŠE NEROJEN OTROK PIŠE SVOJI MATERI

(Iz knjige: Na ženi dom stoji, spisala Hedvika Puntar).

Mati moja!

Ko Ti bo srce povedalo, da sem postal Tvoj otrok, se razveseli. Bodi srečna z menoj, kakor sem srečen jaz, ker smem živeti v Tebi, mati moja! Ko hodiš, hodi mirno. Rad imam, da me Tvoja umirjena hoja rahlo pozibava. Moti me pa trdo stopanje, tekanje, prehitra hoja navkreber, kjer se vsa zasoplihaš.

Delaj pridno iz zmerno. Med delom se kdaj pa kdaj malo odpočij, sedi ali leži. Nama obema bo tak oddih, čeprav kratek, zelo koristil. Skrbi tudi, da boš imela dovolj mirnega spanja.

Mati, hrani se pravilno, da ne boš opešala in da se bom jaz zdravo razvijal. Tvoja hrana je moja hrana. Moj čas zahteva, da rastem v krepkega otroka, kakor si ga oba z očetom želita. Če ne boš dovolj jedla, bova oba na škodi. Meni namreč ne sme manjkati organskih in rudninskih redilnih snovi. Če bo teh za mojo rast premalo, jih bom vzel iz Tvojega telesa. Slaba boš in opešana. To bo pa škoda, ker jaz, ko bom prišel na svet, bi rad zagledal zdravo močno, lepo nasmejeno mamo z rdečimi lici in z vrsto lepih zdravih zob.

Mati, zdaj pa se pomeniva še o jedilniku za naju. Jej hrano, ki Ti bo dala potrebnih beljakovin, ogljikovih hidratov in rudnin. Vse to dobiš v zdravi in preprosti hrani. Kruh, maslo, med, vseh vrst zelenjave, sadje, bela kava, mleko in mlečne jedi, jajca, skuta sir, mesa malo, svinjske masti še manj. Priporočljive maščobe so maslo in rastlinska olja. Domače dišave: peteršilj, zelena, drobnjak, čebula, česen. Črn kruh je boljši od belega. Star kruh je boljši od pravkar pečenega. Po petih mesecih jej večkrat in po malem. Jedi naj bodo malo slane in brez ostrih začimb: popra, paprike itd. Za žejo pij mleko in belo kavo, slatino, sadne sokove, zlasti sproti pripravljeno limonado.

Prosim Te, ljuba mati, ne pij močne črne kave in čaja. Za moje živce sta kofein in tein premočna strupa. Veš, mati, česa se pa najbolj bojim? Da bi se spozabila in pila žganje, rum, likerje! Nikar, mati! Tako imam še nežne živce in možganske stanice so šele v prvem nastanku. Nobene odpornosti nimam zoper alkohol, uničil ali vsaj okrnil bi mi poznejško razumnost, nadarjenost, duševne sile, ki jih bom v življenju tako zelo potreboval. Vem, Ti bi rada imela duševno zdravega, nadarjenega otroka. Zato, mati: ne pij alkohola!

Še nekaj želja imam, mati moja! Ne opravljaj težkih del, ne vzdiguj in ne prenašaj tovorov. Vznemirjaš me, če trdo stopiš s stola, če dirjaš s kolesom ali potresaš na motornem kolesu.

Mati! jaz bi bil rad Tvoj veder in vesel otrok, zato premaguj žalost, nejevoljo in težave, ki Ti jih povzročam. Smej se, mamica moja! Zapoј si pesemco in poslušaj lepo glasbo. Hrupnega veselja in hrupne godbe nimam rad. Na živce nama gre celo vsako ropotanje, pokanje, prasketanje in škrtanje. Glušee ropotanje strojev v tovarni, kjer delaš, najin mir zelo moti. Ponoči, ko spiva, naju hrup motornih vozil pod oknom tako iznenada zbudi, da se potem komaj umiriva.

Prav rad imam, da kaj lepega bereš, kaj lepega in plemenitega misliš. Slabih romanov, ki mažejo domišljijo, razburljivih filmov naj se moja draga mati v tem času izogne.

Vedno si gledala na to, da si lepo, prikupno in primerno oblečena. Še zdaj se tako oblači, da boš lepa in da mene Tvoja obleka ne bo stiskala. V Tvojem pasu si želim svobode. Ne podvezuj si nogavic pod in nad kolenom, elastiko za nogavice pripni na životnik. Ko se obuvaš in čevlje zavezuješ, se ne pripogibaj. Noge naslopi na stol ali koga poprosi, da Te obuje in Ti čevlje zaveže.

Kajne, mati, da ne kadiš? Če bi kadila, bi nikotin, ki je strup, omamljal Tebe in po Tebi še moj nežni organizem. Pusti kajenje očetku, ki je bil vojak. Toda kadar bo kadil v spalnici, prezračijo sobo, da bova Ti in jaz spala v zdravem zraku.

Mati, če bi čutila, da Ti ni dobro, in če se Ti bo zdelo, da z nama ni kaj prav, pojdi takoj k zdravniku. Če Ti noge oteko, če Te glava hudo boli, če si močno žejna, preveč bruhaš ali krvaviš, čeprav neznatno, je zdravniški pregled nujen. Pa tudi sicer bodi rada pod zdravnikovim nadzorstvom.

Mati, devet mesecev bova tako skupaj živela. Ti boš moja rast, moj razvoj, moje življenje, jaz bom pa Tvoja misel, Tvoja skrb, Tvoja sreča, Tvoja bojazen in prenekatera Tvoja bolečina in Tvoja odpoved. Devet mesecev bova eno, zato si bom vzel pravico kdaj malo potrkati in Te s premikanjem pozdraviti.

Ti pa, mati moja, če si verna, MOLI ZAME!

Tvoj ljubeči Te OTROK.

Misli, May, 1961.

Krstili smo drugega sinčka družine Antona in Darinke Kvaternik na ime Branko Vlado. Botrovala sta Težakova.

Naših rojakov je v Tumutu vedno več. Kupujejo zemljišča in gradijo lične domove. Može in fantje so zaposleni v garažah, na žagah, v razsežnih borovih gozdovih, nekateri pa tudi v Snowy Mountains. Zdi se, da Tumut pušča za seboj sosede Coomo, ki je do nedavna privlačevala naše rojake. Zelo si žele rojaki v Tumutu slovenskega krojača, ki bi jim krojil obleke po pravi meri. Bil bi jako dobrodošel vsem prebivalcem, ker dozdej še nobenega nimajo.

Snowy Mountains

Imel sem srečo, da so mi dajali "lifte" preko ovinkov, grap in skal do raznih "štacij". V River Campu sem dvakrat maševal v lični leseni cerkvi. Je še kar dosti naših fantov zaposlenih tam. Tudi v O'Hares Campu, kjer znani Romeo vodi veliko skupino slovenskih delavcev, sem opravil sv. mašo, toda kar v dvorani. Poleg naših rojakov so prišli k maši in zakramentom tudi predstavniki drugih narodnosti.

S Slovenci smo se sestajali tudi v obednicah in stanovanjih. Ponoči so se mi delavska taborišča, obdana s poraslimi gorami in ožarjena z močnimi žarometi zdela podobna mogočnim gotskim katedralam. Glasno šumenje voda, težko udarjanje valstrov ter nenehno ropotanje vozil pa sliči ogromnim orglam z neštetimi registri, ki nanje moderna tehnika igra svoje betonske in motorske melodije...

Za nekaj uric sem se umaknil tudi v mirni Sue City, kjer med drugimi družinami živi v planinah tudi Kerinova. Danilo me je skupno s svojo družino ob prepadih po strmih vijugah srečno primotril v najvišje avstralsko mesto — Cabramurra. Na tej strehi Avstralije, skoraj 1800 m visoko, je vladal hud mraz. Zato se ne čudim Janezu de Majniku, da rad rešuje uganke v MISLIH, saj je to primesen posel ob topli peči. V Cabramuri sem srečal tudi dobrega prijatelja Jožeta Simčiča, ki je mudil skoraj dve leti v Sloveniji na obisku. Zdaj pa pričakuje od tam Helenco, ki ima postati njegova boljša polovica.

Cooma

Čeprav je bila tudi Cooma mrzla, pa ni prehudu manjkalo verske gorečnosti na cvetni petek zvečer in pri službi božji v soboto.

Misli, May, 1961.

Blagoslovili smo novo veliko hišo Godinovi in Koprivčevih. Krstili smo družini Ivana in Marije Urbasa drugega sinčka, ki je dobil ime Igor Franc. Botrovala sta Franc Poklar in Anica Strehar. Že od poprej imajo pa v družini Slavka in Ivanke Ludvik novokrščenko Lidijo Marijo, pri Tonetu in Anici Pirc pa novokrščenca z imenom Ivan Erik.

Za kaj več novic ni bilo časa. Hiteti je bilo treba iz mraza (18 stopinj) skozi sydneysko toploto (78) v newcastlesko vročino (82).

Newcastle-Hamilton

Cvetna nedelja je že delj časa v Hamiltonu "naša". Lepo število rojakov se je spet odzvalo vabilu k službi božji in zakramentom. Nekaj jih je bilo zadržanih zaradi zaposlenosti v težki industriji. Pa saj se bomo še videli, če Bog da.

Pri oltarju je stregel Pichlerjev Peter v lepi ministrantski opremi. Njegov nečak Štefek Kodela se ga ni mogel nagledati iz materinega naročja. Je bil pač striček naenkrat ves "drugačen". Menda tudi Štefek komaj čaka, da bi dozorel za kaj takega.

Novo družino sem srečal: Lojze Lampe in žena Lizi živita v lastnem domu v Young Wallsendu. Tam sta nedavno dočakala prvo zakonsko srečo in pri krstu dala svoji hčerkici ime Marija, kar sta potrdila tudi botra Franc in Tončka Lampe.

Brisbane

Iz Hamiltona sem skočil v "svoj" Rose Bay samo na uro pogledat. Kar brž je bilo treba spet na pot — obhajati veličastni praznik Vstajenja med rojake v poletno toplem Brisbaneu. Po prihodu sem kaj sem le s težavo ujel toliko hipov, da bo v MISLIH nekaj branja o nas vseh in zraven najlepši pozdrav vsem rojakom širom po Avstraliji.

SLOVENCEM V VICTORIJI SE PRIPOROČA

Paul Nicolitch
PHOTO "OK"

108 GERTRUDE ST.,
FITZROY, N. 6

Tel.: JA 5978
MELBOURNE

"MIR LJUDEM NA ZEMLJI"

JUBILEJNO LETO PAPEŠKIH DELAVSKIH
OKROŽNIC

Rudolf Smersu, član in sodelavec organizacije in lista "Družabna Pravda" v Argentini, je sestavil zelo primerne članke za jubilejno leto papeških socialnih okrožnic ter jih razposlal raznim uredništvom. Tako tudi uredništvu MISLI. Čeprav bodo ti članki izšli v tisku širom po svetu, naj izidejo tudi v našem listu. So namreč tako lepo sestavljeni, da bi težko kdo kaj boljšega napisal. — Ur.

NOVA POT

SOCIALNI OKROŽNICI "RERUM NOVARUM" IN "QUADRAGESIMO ANNO", katerih 70 in 30 letni jubilej obhajamo letos, sta nakazali **ново pot** pri reševanju socialnega vprašanja in ustvaritvi socialne blaginje. V čem je obstajala ta nova pot?

Da to novo pot spoznamo in njeno vrednost pravilno ocenimo, je prav, da v tem jubilejnem letu na kratko ponovimo glavne misli iz obeh okrožnic ter ugotovimo, kakšen odmev sta imeli in kakšne sadove sta prinesli človeštvu. Naj posvetimo danes nekaj misli prvi okrožnici.

Vsebina okrožnice "Rerum novarum".

Okrožnico "Rerum novarum" je izdal papež Leon XIII. leta 1891, torej pred **sedemdesetimi leti**. V tistem času je bil kapitalizem v najbohotnejšem razcvetu, razvijati pa se je tudi že začel socializem, ki je prav v istem letu izdal svoj "erfurtski program". Značilno je, da sta oba miselna tokova — krščanstvo in socializem — opozorila svet na veliki **gospodarski boj**, ki se je bil pred očmi vsega sveta, in na silno bedo delovnih množic. Nista si pa bila oba miselna tokova edina v tem, kako odpomoči temu stanju. Ekstremni socializem in njegov naslednik — komunizem — sta videla rešitev v netenju **razrednega boja**, v revoluciji in njej sledeči kolektivizaciji, dočim je Cerkev odklanjala te nasilna, nenaravna in nemoralna sredstva ter pozivala k mirni rešitvi vseh socialnih problemov v **sodelovanju Cerkve, države, delavcev in delodajalcev**.

Leon XIII. ugotavlja v uvodu k svoji znameniti okrožnici vzroke za stisko delovnih množic in omenja več vzrokov:

- 1) Stare krščanske organizacije delovnih stanov so pod vplivom liberalizma propadle in nadomestila zanje ni bilo.
- 2) V zasebno in družbeno življenje se je naselil brezverski duh.
- 3) V gospodarstvu sta zavladala sebičnost in pohlep.
- 4) Zlo je povečalo še oderuštvo v raznih oblikah. Tako se je zgodilo, da je moč nekaterih naložila drugim res suženjski jarem.
- 5) V rokah maloštevilnih se kopiči bogastvo, večina pa je v bedi.

In kaj je posledica vsega tega? Posledica je **socialni in gospodarski boj**, ki more prinesiti človeštvu največjo katastrofo.

Dočim je Leon XIII. to katastrofo le predvideval, smo pa mi danes žive priče razdejanja, ki je nastalo zaradi zgoraj omenjenih vzrokov. Ekstremni socializem, ki se je spremenil v komunizem, je iz resnične bede proletarijata koval sebi politični kapital za prevzem politične oblasti nad svetom, pri tem pa skoraj polovico človeštva pahnil v novo suženjstvo in morda v še večjo nesrečo kot jo je za delavstvo predstavljal kapitalizem. Ves svet je pahnil tudi v neprestano napetost, v živčno vojno, v oboroževalno tekmo in v neprestane krvave upore in vojne.

Ta način borbe s kapitalizmom, ki pa je bila samo maska za prevzem oblasti, ni prinesel človeštvu nobene koristi. Nasprotno pa moremo ugotoviti, da je zapadni svet, prežet krščanskih socialnih nauk, mirno in brez nasilja obračunal z brezobzirnim in nečloveškim kapitalizmom in brez komu-

nističnih revolucionarnih receptov rešil delavsko vprašanje. Starega klasičnega kapitalizma, katerega bistvena lastnost je bila **nekontrolirano izžemanje delavstva**, v zapadnem svetu skoraj ni več.

Svet je prisluhnil

Vsi vidimo, da je v zapadnem svetu v zadnjih sedemdeset letih nastal na socialnem in gospodarskem področju ogromen prevrat. Delavstvo je postalo enakopraven činitelj ne samo v političnem, ampak tudi v gospodarskem in socialnem življenju. Rekli smo, da o izžemanju delavcev (izjeme samo potrjujejo pravilo), zlasti žena in otrok, o dolgem delovnem času, o prisilnem "prostovoljnem" delu, ni več govora, razen za železno zaveso in v nekaterih še zelo zaostalih pokrajinah. Močni svobodni sindikati (unije) ščitijo koristi delavcev, mogočno razvito socialno zavarovanje skrbi za bolne, ponesrečene, onemogle in stare delavce in njihove svojce. Da, lahko rečemo: na zapadu so zmagale ideje okrožnice "Rerum novarum".

Leonovo priporočilo, naj se s sodelovanjem

Cerkve, države, delavcev in delodajalcev ustvari nov red in tako življenje, ki bo odgovarjalo človeškemu dostojanstvu, se je uresničilo skoraj dobesedno. Prav **svobodno sodelovanje je nova pot in bistven znak novega socialnega in gospodarskega življenja na zapadu**. Država danes ni več brezbrizen opazovalec gospodarskega in socialnega življenja, kot je bila za časa gospodarskega liberalizma, pa tudi ni vsemogočni lastnik in urejevalec vsega življenja, kot je pod komunizmom. Država na zapadu je v splošnem samo kontrolor v medsebojnih človeških odnosih in nastopa zlasti tedaj, kadar se ti odnosi spremenijo v škodo delovnega človeka.

Danes samo še komunisti govorijo, da na zapadu vlada kapitalizem. Zato, da zakrijejo pravo stanje na svojem področju. Stari kapitalizem vlada danes v glavnem samo še za železno zaveso. Spremenil je samo gospodarja. Privatni kapitalizem se je spremenil v državnega, razmere za delavca pa so ostale iste kot prej, v mnogih primerih so se še poslabšale.

R. Smersu

V šoli v Združenih državah

V NEKO KATOLIŠKO ŠOLO V ZDA je prišla črna deklica. Učiteljica jo je prijazno sprejela in jo posadila v klop poleg bele deklice. Bela deklica se je našobila, dvignila roko in rekla učiteljici: "Ne bom sedela poleg te črne deklice, je grda!" Zdelo se je, da je gospodična preslišala njen ugovor. Ukazala ji je samo, naj sede. Črna deklica je s strahom pričakovala, kaj se bo zgodilo. Pa se ni nič zgodilo. Naslednje jutro je gospodična učiteljica prinesla v šolo dva šopka rož, prvi je bil popolnoma bel, drugi pa pisan, da ga je bilo veselje gledati. Vprašala je svoje učenke: "Odložite ve, kakšen šopek hočete, da ohranimo tu v naši šolski sobi." Vse so soglasno predlagale pisani šopek. "Vidite," je pojasnila učiteljica, "kako je Bog vse prav uredil, ko je ustvaril toliko pisanih cvetk, ki nas razveseljujejo. Kakor v naravi cvetke, tako je tudi nas ljudi ustvaril različnih barv, da ima nad nami veselje in dopadenje, kakor mi nad temi pisanim šopkom cvetic. Vsi smo njegovi otroci, zato se moramo ljubiti med seboj." Črna deklica se je veselo oddahnila in ljubeznivo pogledala bele deklice. Bela deklica v njeni klopi pa je sprva osramočena povesila glavo, potem pa jo je spet dvignila in se nasmešnila svoji črni sošolki. Postal sta najboljši prijateljici.

Misli, May, 1961.

Čipka ...

(s str. 137)

bralci najbrž niso opazili p. Bernarda v levem zgornjem kotu. Jaz pa sem se zasmel: Pogled ga, na streho se je spravil in še stol je s seboj nese!... — Druga stvar je pa ilustracija k moji povesti "Tonček iz Potoka". Tonček je ustavil uro "proti jutru", na sliki pa kaže ura menda deset minut na dvanajsto. Ilustrator France Gorše ni imel teksta pri roki, ko je ilustriral povest za ameriško "Ave Marijo". Čudim pa se, da sam kot urednik "Ave Marije" napake nisem opazil in ne popravil. No ja, morda jo tudi bralci "Misli" niso in bi bilo bolje, da bi je ne izdal. Nasmejal sem se pa pošteno na račun kazalcev.

★ Činčeva Anica, ki pomaga v kuhinji našega hostela, je nedavno eno dobro urezala.

Mucku je nesla jesti v pralnico in pustila luč. Ko je gospa Kregarjeva spraševala, kdo je pustil goreti luč, je pa Anica fletno povedala: "Jaz sem jo pustila, da bo mucek videl — jesti..." Pa recite, če nismo v naši hiši gostoljubni do vseh, celo do mucke!...

TONČEK IZ POTOKA

Povest

Spisal p. Bazilij, ilustriral Fr. Gorše

ČEZ TRI GORÉ, ČEZ TRI DOLÉ...

PO OČETOVIM SMRTI SE TONČKU v Potoku ni zdelo več tako lepo. Zopet je pelo mlinsko kolo, pele so stope. Toda vesele in skoraj poskočne pesmi ni več slišal iz mlina.

Janez se je vrnil predčasno od vojakov. Je bila vsaj moška roka pri hiši, dasi je bil očetov testament pisan na mater. A Marijano je očetova nena-dna smrt upognila in postarala za deset let.

Življenje je teklo svojo pot. Prišla je zima z dolgočasnimi večeri ter meglenim pajčolanom, ki je ovijal vso dolino. In konec je bilo tudi te: zamenjala jo je pomlad s svojo pestro lepoto, ptičjim petjem in cvetno preprogo...

Tončkov spomin na očeta je bil še vedno živ. Bil mu je svet kot skrivnosti rožnega venca. Prav ta svetost mu je pričarala veličino, ki ni bila več grenka kakor udarec onega septembrskega dne, ko je na postelji hropel umirajoči oče in so prišli župnik z Gospodom.

"Ata so znali vse," je večkrat vedel povedati Tonček. In moral se je hočeš nočeš sprijazniti z mislijo, da ga ne bo nikoli več. Zdaj hočeš nočeš sprijazniti z mislijo, da ga ne bo nikoli več. Zdaj gospodari v Potoku Janez, ki je — kar se je vrnil od vojakov — še bolj trmast in vase zaprt kot poprecj. Menda mu ni bilo po volji, da posestvo še vedno ni njegovo.

Mati so tisto poletje dobili pismo od sestre Fran-ce, ki je bila poročena v Ljubljani. Naj bi poslala Tončka k njej v mesto, da bi se kaj naučil, je stalo v okornih vrsticah. Skrbela bi zanj kot za sina. In dolčas bi jima ne bilo z možem. Saj so vsi otroci zdoma. Najmlajši sin že kaplanuje na Gorenjskem. ena izmed hčera pa je odšla za kruhom tja daleč v Grčijo...

Hm! Pintarčkova mati niso vedeli, kaj reči. Morda bi iz fanta le kaj postalo? In rajni oče so tudi želeli, naj bi šel najmlajši, če že ne v ljubljanske. vsaj v novomeške frančiškanske šole. "Morda bi nekoč pel mašo kot sin tvoje sestre. Ali pa kot moj rajni stric Anton. Bog mu daj nebesa! Če ne, mu pa tudi ne bo škodilo pogledati, kako je v mestu. Doma bo tako prevzel najstarejši," je včasih modroval Miha in prekladal med zobmi svojo ljubo pipico. Zdaj pa ji Franca sama piše, naj ji pošlje fanta.

No, zaradi denarja bi ne bilo težav, saj ima Mari-jana nekaj prihranjenega.

Mati so vprašali svojega najmlajšega: "Tonček, kaj bi šel v Ljubljano?"

Tonček je gledal... Tako nenadoma je padlo vprašanje, da mu je pognalo v glavo sto in sto misli. In te se pode po možganih kot krave na pašniku, kadar se pripravljajo k nevihti in so muhe sitne do skrajnosti. V Ljubljano? V šole? Iz Potoka? K teti?...

Ko bi bili oče živi, ne bi prav nič pomišljal. Samo nanj bi pogledal in če bi le malo mignili z brki, bi spregovoril kot mož: "Grem!" Tako pa sprva ni vedel, kaj bi materi odgovoril.

No, posebno dolgo vseeno ni pomišljal. Mesto ga je mikalo s svojimi zanimivostmi. In glej! Tam ob peči sedi Neža ter ga zavistno gleda izpod čela. Gotovo se jezi na Gregoričevo teto, ki na pisala. da bi rada njo k sebi. In če bi on res odšel, bo morala sama s kravami na pašo. V Tončku se je zbudil stari Dolenjec. Nič več si ni delal preglavic z odločitvi-jo, ampak je pogledal v materin zgubani obraz ter moško povedal: "V Ljubljano? Zakaj pa ne!"

Nato je pogovor o Ljubljani zaspal za ves teden. Najbrž se je mati medtem dodobra pogovorila z gospodom župnikom. Šele v soboto je povedala Janezu: "Tonček pojde k ljubljanski teti."

Janez ni rekel ničesar, a preveč prijazno ni gledal izza mize. Gotovo bi materi ugovarjal, ako bi si upal. Tako pa je molčal in skomizgnil z rame-ni.

Dečko je torej vedel, da je zmenjeno do kon-ca. V Ljubljano pojde...

V Ljubljano!

Koliko je že slišal o njej. Same čudovite stvari, ki jih komaj moreš verjeti. Kup visokih hiš in lju-di več kot v Stični na sam semanji dan. Pa kako so napravljeni! In hiše nimajo nič hlevov; zato tudi

Misli, May, 1961.

krav ni, da bi jih pasli. — Cerkva ima mesto celo vrsto. Pa takih, da še stiško posekajo...

Predlanskim je bil Tonček z materjo v Novem mestu, ko je šla na semenj kupovat prašičke. Kako je gledal, ko so privozili med vrsto hiš! Tistikrat mu je rekla mati: "Veš, Novo mesto še ni nič proti Ljubljani..." Torej mora biti zares čudna stvar tako mesto.

Ljubljana, Ljubljana!... je zvonilo v Tončkovi glavi kot s stiškim velikim zvonom. Prav do dne, ko mu je povedala mati: "Jutri naprežemo!" še hlapec je bil vesel, da bo peljal v mesto, pa bi ne bil Tonček? Le Nežiki je bilo hudo, ko bo ostala doma. Teta Franca se ji je zamerila za vse življenje, da hoče ravno brata k sebi in nobene od deklet. Pa tudi po Tončku ji bo dolgčas, saj se kljub večnim nasprotovanjem vendarle dobro razumeta.

Popoldne je Tonček še zadnjikrat pasel krave. Ko jih je prignal domov in so zavile v hlev, je pravkar stopil med vrata Janez. Pogledal je Tončka in čez nekaj časa spregovoril: "Mari bi ostal doma pri kravah!"

"Mati hočejo tako!" je povedal Tonček.

"Mati, mati!..." je postal brat skoraj zadirčen, da je bilo Tončku kar nerodno. "Jaz naj pa sam garam! In niti ne vem, za koga prav za prav..." Odšel je proti mlinu.

Tonček je gledal za njim. Presneti Janez! Kar je prišel od vajakov, je ves drugačen. Dela že, dela, a trmoglav je iz dneva v dan bolj. Je mislil, da bo po očetu takoj dobil posestvo, pa je domačija še vedno v materinih rokah. To ga gloda, namesto da bi potrpe in čakal. — — —

• • •

Komaj se je zdanilo, že je Pintačkov konj enakomerno korakal proti beli Ljubljani. Hlapec ga ni priganjal. Le počemu? Saj časa imajo dovolj in zgodnji so tudi.

"Klip, klop! Klip, klop!..." so pele podkve.

Tonček se je do Ivančne gorice ves čas oziral. Nato je cesta zavila za hrib in Stična s cerkvijo ter samostanom vred mu je izginila izpred oči.

Mati je tiho sedela ob fantu. Hlapec si je poživigaval ono o "dolenjskih furmanih" ter od časa do časa počil z bičem nad počasnim konjem. Voz je ropotal po beli dolenjski cesti. Kmalu so pustili za sabo Hudo. Okna vaških hišic so krmežljivo gledala jutranje potnike.

Pa je le malo hudo tako mlademu fantu prvičkrat v svet! Stična ni Ljubljana, to je res. A tudi Ljubljana ni Stična. Tam bo brez mame, brez domačih. In doma ne bo z mlinom in hlevom ter čebelnjakom...

Tudi je bil Tonček od sile radoveden, kakšna je ta Gregoričeva teta, ki ga je poklicala k sebi. Še

Misli, May, 1961.

nikoli je ni videl. Bog ne daj, da bi bila taka kot teta Micka iz Gorenje vasi! Potem uide z materjo še danes domov...

Da, da, Tonček je imel slabe izkušnje! In ravno očetova sestra Mica mu je zagrenila vse veselje do tet. Ta skupulja!

V Potok je prišla enkrat samkrat, za očetov pogreb. Strašansko se je opravičevala, "da je hotela otrokom nekaj prinesiti, a je pozabila doma..." Tonček ji je prav nedolžno in ves v pričakovanju, da bo vendar kaj padlo, povedal: "O teta, stiška cunjarica Pakovka tudi prodaja sladkorčke..."

Teta ga je pogledala, kot bi ga hotela pojesti: "Tak velik fante govori o sladkorčkih! Bog se usmili!" Da bi segla v denarnico in stisnila v Tončkovo dlan goldinar, se pa ni domislila...

In ko so pred božičem v Potoku klali, je Tončku rekla mati: "Na nesi nekaj kolin Habjanovi teti v Gorenjo vas, ko so se potrudili na očetov pogreb! Gotovo jih bo vesela."

Fant je debelo pogledal, a rekel ni nič. Končno se je le odpravil. Zavoljo očeta. Poleg tega je bil skoraj prepričan, da bo teta vsaj zdaj nadomestila ono "pozabo" ob pogrebu in mu stisnila v roke kaj svetlega in okroglega. Kaj bi mu ne: uro hoda tja, uro nazaj in še v mrazu. Ko je prišel do samostana, se mu je zanohtalo v roke in noge in na Mrzlem polju tudi nosa ni več čutil. Na hrstu pa ga je žulil košek s kolinami in mesom. A je šlo, ker je vso dolgo pot sanjaril o obdarovanju in o tem, kaj vse si bo kupil za tetin denar.

Tak je tistikrat Tonček prikrevsal v Gorenjo vas. Mati ga je poučila, kje je pri Habjanovih, in mu ni bilo treba iskati.

"Bog daj dober dan, teta! Koline sem vam prinesel. So mati dali za vas..." je povedal v eni sapi, čim je stopil v hišo.

"Koline? Ah, vidiš, vidiš! Da ste se le spomnili

stare, zapuščene revce. — Jemnasta, jemnasta, pa koliko! Zares si priden, Tonček, priden!" je teta Mica vsa vesela razlagala kolone iz koša na mizo.

Še stola mu ni ponudila, da bi se odpočil od dolge poti. Sam je sedel na klop ob topli peči ter se malo pogrel. Teta je medtem štel klobase: dvakrat, trikrat... in vselej se ji je zdelo, da je naštel pre-malo.

"Kaj naj ti dam za boglonaj, ko si bil tako priden?" se je končno sladko okrenila k trdnemu Tončku, ki je tega komaj čakal. Zdaj zdaj bo odšla v kamro in mu prinesla goldinar. Ali pa še kaj več...

"Ah, saj vem, kaj imajo dečki radi!" je teta končala resno razmišljanje in se odzibala iz sobe. Kmalu se je vrnila in prinesla začudenemu Tončku — star, zarjavel pipec, ki je gotovo že zdavnaj odslužil za lupljenje krompirja...

"Na, Tonček, ko si bil tako priden!"

Tonček od samega razočaranja nad tako nagrado ni vedel kaj reči. Le kri mu je šinila v glavo in spodnja ustnica se mu je trmasto povisila. Zdaj pa ima! Vse sanje, da žulji na hrbtu, kup lepih kolon ter dolga pot v mrazu ne bodo zastoj, so se na mah razblinile kot dim. V prazen nič! "Na, Tonček, pipec, ko si bil tako priden!..." Pipec...

In prišlo ga je, da bi zaklel nad tetinim darom,

kot je včasih slišal hlapca ter po vrnitvi od vojakov tudi brata Janeza. Vendar ni izustil besedice. Nak, saj bi žalil Boga in mrtvega očeta. A v njegovi glavi je bil že storjen maščevalni načrt.

"Bog plačaj, teta, Bog plačaj! Nekaj bi pa le še prosil," se je hlinil.

"Kaj neki? Če ne bo preveč, bom rade volje ustregla," teti njegova prošnja ni bila nič kaj pogodu.

"Vrvico bi potreboval, če jo morda imate."

"Vrvico? — No, to bom pa že kako zvezla iz starih koncev."

Res mu je prinesla dva kratka konca. Tonček ju je sam zvezal z debelim vozom ter vtaknil v žep. Preden je teta izustila vprašanje, zakaj mu bo vrv, je že vrgel prazen koš na ramena ter se poslovil: "Z Bogom ostanite, teta! In kolone naj vam teknejo!" Skoraj zaloputnil je z vrati.

Maščevanje nad teto je moral sprejeti njen pipec. Takoj za Habjanovo hišo ga je Tonček navezal na vrv ter ga vlekel prav do doma za sabo. Vsak pipčev odskakljaj na mrzli cesti mu je bil v zadoščenje za žulje na hrbtu. Doma pa ga je zmagošlavno zavihljal nad glavo ter ga zalučal v vodo pod mlin-sko kolo. Tam naj konča spomin na skopo teto Mico! — — —

IZ PISMA NAŠEGA NAROČNIKA V EVROPI

OD NAŠEGA NAROČNIKA STRAHA smo dobili iz Evrope pismo, v katerem nam sporoča dopolnila odnosno pojasnila nekaterih novic, ki so bile objavljene v Svob. Sloveniji. Takole nam piše:

V "Svob. Sloveniji" št. 5 z dne 2. februarja 1961 objavljate na 3. strani pod "Novice iz Slovenije" v tretjem stolpcu poročilo iz Ljubljane, da je "Navje" zelo zapuščeno. Da, res je. L. 1956 sem bil na Navju in verjemite, da me je srce bolelo. Spomeniki leže vse križem in služijo psom in nemarnim ljudem za odlaganje svojih odpadkov. Nihče se ne zmeni, da bi vsaj malo uredil pokopališče naših slavnih mož.

Med imeni navajate, da je tam tudi grob dr. Antona Korošca. Da, bil je tam, a na žalost že od leta 1945 (meseca junija) ni več dr. Korošca na Navju. Sam sem govoril v zaporu z nemškim ujetnikom, ki je sodeloval pri izkopu dr. Korošca na Navju, ter dr. Natlačena, dr. Lamberta Ehrlicha in medicince Kiklja pri Sv. Križu. Zemeljske ostanke teh mož so komunisti junija 1945 izkopali in jih

odpeljali za Savo, kjer so jih polili z bencinom in zažgali, da ja ne bi ostal niti najmanjši spomin na nje. Enako so v istem času izravnavali grobove domobrancev na Orlovem vrhu (na gradu), tako da ni sledu o njih. Tam, kjer so bili grobovi, so nekaj časa igrali odbojko in nogomet, pozneje pa so "gozdovniki" imeli tam šotore in taborili. Sicer pa je prostor vedno zastražen, kajti pogosto se znajde na bivših grobeh, kljub straži, goreča sveča in šopek rož.

V "Svob. Sloveniji" št. 4 z dne 26. januarja 1961 pa na strani 2 prvi stolpec pišete pod naslovom "O posrbljevanju Slovenije", kako je stanje v tem pogledu.

Vaše navedbe so popolnoma točne. Resnici na ljubo morajo vsi študentje uporabljati kot učni jezik slovenski jezik in polagajo izpite v slovenskem jeziku. Da, sam poznam zelo veliko srbskih študentov, ki so celo protikomunisti in ki zelo dobro govore slovensko.

Dalje navajate, da je pri nas v Sloveniji na-

Misli, May, 1961.

NAŠI ABORIGENI — prvotni Avstralci

Jezik naših črncev

ABORIGENI NIMAJO IN NISO NIKOLI imeli pismenk za svoj jezik. Bolje rečeno: za svoje jezike, ker jih je cela dolga vrsta. Ničesar torej niso mogli zapisati. Če so hoteli, da se to ali ono ohrani spominu prihodnosti, so si morali drugače pomagati. Narisali in naslikali, ali pa tudi vklesali so kak dogodek iz življenja svojega plemena in ga tako ohranili poznim rodovom v vednost. Te risbe in tudi razne izrezane reči, pa še razni okraski, so nekaj posebnega — prava primitivna umetnost. Toda tu se pri tem ne moremo muditi, bi vzelo preveč prostora.

Jezik aborigenov moremo spoznati samo s poslušanjem žive govorice. Poznavalci mu prisojajo lepo mero melodičnosti. Prav za prav ima pa vsako pleme svoj jezik in veliko dialektov ali narečij — če jih smemo tako imenovati, je z ljudmi vred že izumrlo. Ostanke teh jezikov so ohranjeni v mnogih avstralskih krajevnih imenih. Prvi beli naseljenci so ta imena slišali od aborigenov, pa so jih tudi sami sprejeli, čeprav dosti več morda niso pobrali iz njihovega jezika. Za primer vzemimo ime naše

federalne prestolnice — Canberre (naglas je na prvem zlogu, v Evropi smo slišali napačen naglas.) Bajе pomeni beseda Canberra ženske prsi — po dveh odotnih gričih, ki sta aboriginom zbujala domišljijo. Ob nekaterih teh imen, če jih hočeš izgovoriti, pazi, da si ne polomiš jezika. Gorje ti pa, če stojiš pred nalogo, da jih je treba zapisati: Bondi (izg. bondaj) slavna obala s kopliščem v Sydneyu pomeni "vodo, ki udarja ob skale". Parramatta je "kraj poln jegulj". Wagga Wagga — "veliko vran". Woolloomooloo (Vulumulu) — "mlad kenguruj". Kiewa — "sladka voda" itd.

Da se spet vrnem k "primitivni umetnosti". Odkrili so že veliko tega blaga v obliki v skale vsekanih motivov. Strokovnjaki sodijo, da je nekaj tega staro le nekaj sto let, marsikaj pa cela tisočletja. Čudovito je pomisliti, da so te risbe in klesanja verjetno stala tam že pred egiptovsko, grško in rimsko civilizacijo.

Danes ni več veliko aborigenov v prvotnem stanju. Nekaj jih je pa še in so še vedno deljeni v razna plemena in žive prav tako kot njihovi predniki pred tisočletji. Bivajo seveda v notranjosti Avstralije. Pokrajine, po katerih se premikajo iz kraja v kraj kot nomadi, so deloma podobne stepam, druge pa pravim puščavam. Puščava je tudi za aborigine huda zadeva — neskončnost majnih peščenih gričev, le tu pa tam kaj bodičaste trave ali kak samotni puščavski hrast. Vedo najdeš le v kaki skalnati luknji ob golih gričih, pa ne lahko.

Življenje teh redkih plemen v puščavi ali ob njenem robu je po naših pojmih zelo trdo in težko, ko ni divjačine in ne sadežev. Kuščarji in miši morajo tolažiti lačne želodce. Toda ti ljudje niso bili nikdar navajeni na kaj boljšega. Če suša le ni prav preveč huda, so kar zadovoljni.

— — — — —

ravni prirastek najmanjši. V Ljubljani sami je letni povprečni prirastek 2.500 otrok. Povprečni letni prirastek v vsej Jugoslaviji je 250.000 otrok, od tega v Sloveniji 14.000 otrok. Iz tega sledi, da je samo v Ljubljani rojen vsak stoti otrok celotnega jug. prirastka.

V Sloveniji je bilo leta 1953 že 1.504.427 ljudi. Letos pa bo Slovencev že okoli 1.600.000. Stalne v Ljubljani je bilo 1953 sledeče: prebivalcev 138.981 od teh 63.711 moških in 75.270 žensk. Pravih Ljubljančanov je bilo samo 66.683, kajti 58.001 prebivalec se je priselil v Ljubljano iz drugih krajev Slovenije, 1002 iz Srbije, 4244 iz Hrvaške, 1126

iz Bosne in Hercegovine, 194 iz Makedonije in 309 iz Črne gore. Dalje je bilo 6385 prebivalcev Ljubljane rojenih v inozemstvu in 37 neznano kje. Lani (leta 1960) je štela Ljubljana 154.679 prebivalcev. Naj omenim še to, da računajo, da bo leta 1970 štela Ljubljana 189.000 prebivalcev, vsa Jugoslavija pa 21 milijonov 400 tisoč ljudi. — Letos 31.3.1961 je bilo v Jugoslaviji zopet popisovanje prebivalcev in računajo, da bo štela Jugoslavija 19 milijonov duš.

Lepe pozdrave Vaš Strah.

("Svobodna Slovenija", Argentina)

Še kaj iz preteklosti

QUEENSLANDA

V APRILSKI ŠTEVILKI je v članku o Queenslandu na strani 118 stalo med drugim:

"Vlada je klic zemlje po svoje podprla. Novim naseljencem je velikodušno odstopala obširne kose sveta. V začetku so se odzvali klicu zlasti domačini bližnjih otokov, raztresenih po Južnem morju — imenovali so jih 'kanaka.' Naseljevali so se v Queenslandu do časa, ko je prišlo do federacije. Tedaj so se morali vrniti, ker je Avstralija ustavila sprejemanje temnopoltnih ras na svoje ozemlje. Njihovo mesto so začeli zavzemati belokožci."

Gornji odstavek pove o zadevi tako skrženo in zraven površno, da se moramo s to rečjo še nekoliko pobaviti.

Zanimivo je vedeti, da je že leta 1899 v Celovcu izšla knjiga v slovenščini, ki je o tem precej na široko pisala. Bilo je torej več kot pred 60 leti in takrat je bila današnja država Queensland le še kolonija angleške krone, vendar je pa imela lastno upravo. Knjigo je izdala Družba sv. Mohorja v Celovcu z naslovom: AVSTRALIJA in NJE OTOKI. Spisal jo je Ivan Vrhovec, c. kr. profesor in tudi drugače dobro poznan slovenski zgodovinar. Ali se kdo današnjih avstralskih Slovencev te knjige spominja?

Profesor Vrhovec v svoji knjigi uporablja za Queensland ime "Kraljičina dežela" — dobesedna prevedba, kajpak. V drugem delu knjige opisuje otoke v Pacifiku vzhodno od Avstralije, ki imajo skupno ime OCEANIJA, dele se pa v Melanezijo in Polinezijo. (Glej zemljevid, ki je vzet iz prav iste knjige!) Med drugimi zanimivostmi piše o prebivalcih teh otokov naslednje:

"Ob slabih letinah proti tudi prebivalcem oceanskih otokov dostikrat lakota, čeprav so skromni in z malim zadovoljni ljudje. Da se ji umaknejo, odhajajo že nekaj časa po zaslužku na večje otoke, po katerih se evropski naselniki v veliki meri pečajo z živinorejo in poljedelstvom, za kar pa potrebujejo delavcev. A še bolj kot po otokih je evropskim naselnikom treba delavcev v Avstraliji, kjer n. pr. v Kraljičini deželi na velikanskih, skoraj nepremernih poljih pridelujejo

cukrov trs, bombaž in kavo, pa tudi še druge sadne in vročih dežel. Za tako delo pa evropski delavci ni, ker mu je podnebje prevorče.

"Tudi je predrag in zahteva previsoko plačo za svoje delo. Njim nasproti pa so avstralski bogataši silno skopi plačniki ter plačujejo svoje delavce tako slabo, da se še Kitajci za tak zaslužek niso dali zvabiti z doma. Ljudem avstralskih otokov pa ugaja oboje: ugaja jim podnebje, zato ker so rojeni v njem, ugaja pa jim tudi plača, ker so silno skromni in z malim zadovoljni, morebiti najskromnejši na svetu.

"To skromnost in lakoto, ki jih je trla, so izkoristili samopašni in brezobzirni angleški veleposestniki posebno v Kraljičini deželi ter so z najlepšimi obeti izvalili polineške in melaneške prebivalce v Avstralijo. Seveda tem skromnim in preprostim ljudem ni bilo znano, da tako samopašnih in neusmiljenih ljudi ni, kakor so Angleži, če jim kaže dobiček. Neusmiljeni so pa tembolj in odirajo delavce tem grše, ker vedo, da to lahko store, ker jim nihče ne gleda preveč natančno na prste. Avstralske kolonije so skoraj kakor samostalne države s svojimi gospodskimi, svojimi postavami in svojo upravo. Angleška vlada v Londonu jih v njih svobodi ne ovira skoro nič. Seveda imajo pa tudi v angleških kolonijah, kakor povsod na zemlji, bogataši prvo besedo. Če ukrenejo kdaj kaj, kar ni tako, kakor bi moralo biti, jih je težko klicati na odgovor.

"To so dobro vedeli tudi avstralski bogataši v Kraljičini deželi, ki so imeli velikanska polja, silno ugodna za bombaž in cukrov trs, nič pa delavcev za obdelovanje. In kaj so storili? Najeli so ladje ter svoje mešetarje poslali na avstralske otoke, da jim od onod pripeljejo delavcev. Mešetarji so neizkušenim delavcem obetali najlepše zaslužke, prosto vožnjo tjakaj in nazaj, prosto stanovanje, prosto hrano, povrh pa še priboljšek na tobaku in žganju. Otočani so se dali preslepiti in se odpeljali z njimi z doma.

"Ko so dospeli na bombaževa in cukrova polja, so bile naenkrat pozabljene vse lepe obljube. Presleparjeni otočani so dobivali hrano, da bi še psi ne izhajali ob njej; stanovali so v tesne kolibe zgnečeni, za izgovorjene krvavo zaslužene groše pa so jim sebični gospodarji vsiljevali ničvredne, izprijene in za Polineze tudi sicer neporabne reči. O priboljšku s tobakom in žganjem ni bilo ne duha ne sluha. Otočani so navzlic zdravemu in prikladnemu podnebjju mrli, kakor bi se bila zanesla kuga mednje."

(Pride ie.)

Misli, May, 1961.

TUDI TE KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

- NAŠA KUCHARICA, pravkar smo prejeli novo zalogo. £ 1-0-0.
- FINŽGAR, izbrani spisi 3. knjiga: **Prerokovana, Boji, Sama, Veriga** itd. £ 1-0-0.
- ARNEŽ, **Slovenia in European Affairs**, prejeli novo zalogo. £ 1-0-0.
- KUNČIČ: **Gorjančev Pavlek**, pravljica knjiga o Sloveniji. £ 1-0-0.
- MAUSER: **Jerčevi galjoti**, gorenjska povest. £ 1-0-0.
- PREGELJ: **Moj svet in moj čas** (samo še nekaj izvodov) £ 1-0-0.
- VELIKONJA: **Ljudje** (Samo še nekaj izvodov) £ 1-0-0.
- BERTONCELJ — ARKO: **Dhaulagiri**, velezanimiv opis vzpona na himalajske gore. £ 1-0-0.
- DR. FR. JAKLIČ: **Knobleharr**. Krasno branje o največjem slov. misijonarju v Afriki. £ 1-0-0.
- DR. FR. JAKLIČ: **Baraga** Krasno branje o največjem slov. misijonarju v Ameriki. —£1-0-0.
- DR. TRSTENJAK: **Pota do človeka**, £ 10 šil.
- DR. TRSTENJAK: **Človek v stiski**. 10 šil.
- B. AMBROZIČ: **Tonče s Sloma**, povest in Slomškov mladost, 10 šil.
- Pri vseh naročilih se priporoča za nekaj šilingov več za kritje poštne.

O, DA BI BILO SAMO TO!

AMERIKANCI SO SKORAJ PONORELI od veselja in vzhičenega ponosa. Imajo lastnega "astronava" — njihov Alen je pokazal sovjetskemu Juriju, da tudi Amerikanci znajo leteti pod luno. Obhajali so praznik, šumen in vriskajoč, kot ga ni bilo, odkar so doživeli konec zadnje svetovne vojne. Tako vedo povedati časopisi.

Vesetje in zmagovalstvo jim skuša greniti Sovjetija, kajpada. Kaj je to, če amerikanski človek zaplava za nekaj minut v veselje, pa se spet lepo spusti na zemljo! Naš Jurij je obkrožil zemljo in bi bil lahko še krožil, da ga nismo poklicali nazaj, je Amerikancem zabrusil Nikita.

To je res, odgovarjajo Amerikanci, toda le malo počakaj, Mr. Hruščev! Boš že še videl, kako bomo tudi mi krožili. Misliš, da ne vemo, koliko poskusov ste morali napraviti v Sovjetiji, preden se je posrečilo? Misliš, la ne vemo, kako ste zatajili ljušina — in verjetno še polno drugih. Niti o Juriju se niste upali kaj ziniti v svet, dokler se poskus ni obnesel. Mi smo že prvi tak poskus vnaprej razglasili v svet, celo na televiziji smo vse pokazali. Živ dokaz, da smo mi vse drugačni tiči kot vi! O, da bi bilo samo to! Žal, da se bo vzhičenje kmalu poleglo in Alen in Jurij bosta porinjena ob stran, pa bodo spet na vrsti Cube in Laos in Vietnam in Angole in Congi in... in... vsa Južna Amerika in vsa Južna Azija in vsa celokupna Afrika in še in še... zares — žal!

Otroci Slovenske šole v Melbournu (Foto P. Nikolitch)

KOMPROMIS Z ZMOTO NEMOGOČ

POPISAL SEM ŽE, v kakšnem okolju živimo v Indiji. Povedal sem, kakšno gnusobó vsak dan gledamo. Svoje življenje uravnavamo po teh okoliščinah. Skušamo razumeti, kar se razumeti da, pa prezreti, kar se ne da.

Seveda, kompromis z zmoto je nemogoč. Ko mi dobri poganski prijatelji prihajajo z nabiralnimi polami, naj kaj darujem za to ali ono pogansko zadevo, jim s smehljajem odgovorim, da mi moja vera prepoveduje sodelovanje. Celo ko me reveži pridejo prosit, naj prispevam za pogrebne svečanosti, ki so del čisto poganskega verskega obreda, jih moram razočarati. Ko me vabijo na ponočna ženitovanjska slavlja pod vodstvom poganskega svečenika in k podobnim družinskim slovesnostim, pri katerih je navzoč poganski verski predstavnik, se vabilu izognem z obljubo, da pridem pozneje kdaj na obisk. Vabijo pa pogosto. Celo na pogostitev bramancev so me že povabili, kar je izredna čast, pa sem se moral seveda nekako opravičiti.

Ko pa praznujejo letni praznik veselja v skupnosti, praznik zmage dobrega nad zlim, ki je poleg verskega tudi družabni praznik, pa rad voščim poganskim prijateljem osebno s pismi ali po telefonu, pa tudi sam prejemem od njih prijazna voščila in včasih še slaščice z njimi. Ta praznik se obhaja sedem dni in ko Bengalec sreča znanca, ga objame in mu vošči vse dobro, kakor v krščanskih deželah priljubljene MISLI. — **Boris Vuga.** novanje tudi družabna zadeva, čas veselja in sprave, se jim pridružimo tudi mi in se z njimi veselimo. Saj šele, če se bomo med seboj spoznali in se drug drugemu približali, bo mogoča izmenjava višjih, duhovnih vrednot. Snežinke je lepo videti, združiti jih ne morete. Šele ko se stajajo, se voda pomeša.

Seveda, šele krstna voda bo posvetila in preobrazilo indijske duše. Delati pa moramo na vse mogoče načine za to, da se jim bo zahotelo po zveličavni kopeli "v vodi in Svetem Duhu." Še prav medtem, ko sem tipkal te vrstice, sem moral prekiniti, da sem obiskal pogansko družino — njen

Z BENGALSKIH POLJAN

Poroča

Misijonar č. g. Stanko Podržaj

gospodar ima podjetje, razmreženo čez pol Indije. Z zetom, ki je zelo izobražen, sva tudi o veri precej debatirala. Ob slovesu mi je dejal: Rad vas imam kot človeka, ne pa kot katoliškega duhovnika...

V tem ravno leži velika težava. Misijonar mora imeti kar mogoče veliko stikov in zvez, toda čim manj zgolj družabnih. Rešitev je v kompromisu ali pa v odločni volji blagovestnika, da po najboljši možnosti vsak družaben stik porabi za višje namene. In to ne samo v mislih, tudi v dejanju. Reke milosti so nam potrebne, da pripravimo in ugradimo pot pravi veri. Zato se priporočamo vsem bralcem v molitev, pa seveda tudi v dejansko podporo. Bog plačaj obilno!

MISIJONARJEVO ZAHVALNO PISMO

Dragi rojaki v Avstraliji: —

Kuhamo se tu v Indiji. Smo šele začeli z vročino, pa kaže že 107 v senci. Ko sem pa prejel po uredniku MISLI te dni misijonski dar 50 funtov, sem se kar za lepo lestvico stopinj pohladi. Ne vem, kako bi povedal in razložil, kakšen kos bremena ste plemeniti darovalci v Avstraliji odvzeli mojim plečam. Posebno prav zdaj, ko sem zadolžen zavoljo zidanja nove šole. Misijonsko delo je v naših časih nekako na glavo postavljeno. Vstopati moramo pri zadnjih vratih, pa še ni gotovo, da pridemo ven pri sprednjih. Vrag ima tisoč svojih zank in spletk pripravljenih. Vendar, korajža velja, Kristusa se moramo držati, pa pojde vse dobro. Ni dvoma, da pride čas, ko se bo Indija vnela za Kristusa in se ga začela oklepiti na široko. Na tisti čas moramo biti pripravljeni — in prav to delo skušam v temle kotičku tega poganskega morja opravljati tako, da bo prav. Srčna hvala vsem, ki mi pri tem pomagate z molitvami in darovi. Če bi se dalo, bi vam kakšnega slončka poslal ali vsaj kakšno opico, ki mi tu napravljajo dosti neprilike. Seveda bi mi kdo iz Avstralije poslal potem v zameno kengurujčka — le kaj bi tu ž njim...

Vam v presv. Srcu hvaležni misijonar,
Stanko Podržaj

Chandernagore,
17 — 4 — 1961

NOVE UGANKE

1. Lestvica

(Poslala Francka Anžin)

1 *	*	*	*	*	dokaz odsotnosti
2 *	*	*	*	*	pogani
3 *	*	*	*	*	mesto v sev. Afriki
4 *	*	*	*	*	poset
5 *	*	*	*	*	prisiljen sem
6 *	*	*	*	*	žeensko ime, se začena z A
7 *	*	*	*	*	slov. mesto ob Jadranu
8 *	*	*	*	*	del pohištva
9 *	*	*	*	*	razum
10 *	*	*	*	*	Peter
11 *	*	*	*	*	mesto v sev. Italiji
12 *	*	*	*	*	moško ime: M
13 *	*	*	*	*	godbeni inštrument
14 *	*	*	*	*	pregledovanje
15 *	*	*	*	*	majhna skala
16 *	*	*	*	*	nerazburjen
17 *	*	*	*	*	znamka ur
18 *	*	*	*	*	naslov redovnega duhovnika

Druga vrsta navzdol: lep slovenski pregovor.

2. Č r k e

a k m o r

Iz gornjih črk sestavi 9 slovenskih besed in eno napol slovensko, vzeto iz grščine. Nekatere ne bodo mogle biti v prvem sklonu. To velja o samostalnikih.

3. Kdo je to?

Pobalin se pripodi,
da izpije lačen kri.
Plane nate žvižgajoč,
sit jo spet odkuri v noč.

SLOVENSKO DRUŠTVO WOLLONGONG

vabi na igro

KRANČIČEV JURIJ

(3 dejanja)

Burkast potek, žalosten konec

Sobota 10. junija ob 6. zvečer: Pioneer Hall

Po igri ples, godba iz Sydneya, garantirano dobra.

Vstopnina: moški 10/-, ženske 5/-

Vi in prijatelji iskreno vabljeni.

O D B O R

APRILSKE UGANKE REŠENE

1. Lestvica

1 obraz — 2 breza — 3 Nehru — 4 ozare — 5 odmor — 6 mezda — 7 oltar — 8 zagon — 9 angel — 10 MISLI — 11 ajbiš — 12 pelin — 13 glosa — 14 lakaj. Pregovor: Brez dela ni jela.

2. Telegram

ČAKAJ ME NA POSTAJI JUTRI. (CE ne šteje!)

Rešitev poslali: Tomaž Erpič, Ivanka Torbica, Francka Anžin, Francka Štibilj, Karla Twrdi.

3. Milčinski

Tako govorijo — ali so vsaj govorili nekoč — v Idriji.

(Nagrade ni dobil nihče.)

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vabi na zabavo s plesom

Sobota 10. junija ob 7. zvečer

MACCABEAN HALL — Darlinghurst

Prvovrstna godba, srečelov

Prispevek pri vratih:

moški 10/-

ZA ČLANE VSTOP PROST

ženske 5/-

KLUB TRIGLAV, SYDNEY

vabi na zabavo

v nedeljo 11. junija ob 8. zvečer

DISPENSARY HALL

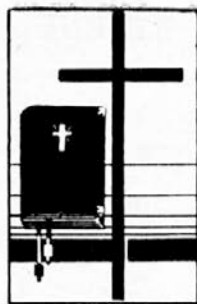
432 PARRAMATTA RD., PETESHAM

Lep sprejem in prijazna postrežba

Vsi lepo vabljeni

Naslednje enake zabave prav tam: 8. julija,

29. julija, 12. avgusta itd.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Službe božje

Nedelja 21. maja (tretja v mesecu, Binkoštna).
Leichhardt, sv. Jožef, ob 10:30;

Nedelja 28. maja (četrti v mesecu, praznik
Presv. Trojice): St. Patrick, Sydney ob 10:30. Za-
danji dan za velikonočno dolžnost!

Nedelja 4. junija (prva v mesecu):
Blacktown ob 11,
Villawood ob 10.

Nedelja 11. junija (druga v mesecu): St. Pat-
rick, Sydney, ob 10:30; Sv. maša za pobite borce
proti komunizmu, naročil Stanko Šušteršič ob 16.
obletnici.

Nedelja 18. junija: (tretja v mesecu): Leich-
hardt, sv. Jožef, ob 10:30.

SV. REŠNJE TELO

Ta lepi praznik bo letos v četrtek 1. junija. Ni
zapovedan, vendar ne sme iti mimo nas brez hva-
ležne misli na veliko versko skrivnost Jezusove pri-
čujočnosti v sv. Hostiji. Kdor le kako more, naj
gre k sv. maši — bodo tudi večerne!

V nedeljo 4. junija bo tudi letos veličastna
procesija sv. Rešnjega Telesa v Manlyju. Skušajte
se je udeležiti. Žal, skupnega odhoda letos ne mo-
remo organizirati, ker pade na nedeljo, ko sva oba
duhovnika zaposlena s poznimi mašami v oddalje-
nih krajih.

Procesija se začne ob 2:30 (pol treh). Zbira-
lišče na Vivian St., ki se odcepi od Darley Roada.
Torej tam kot lansko leto.

PRESV. SRCE JEZUSOVO

Tudi ta praznik je na vrsti, da se ga spomni-
mo. Obhajal se bo v petek 9. junija. Čeprav tudi
ta ni zapovedan, bodo po vseh cerkvah lepe po-
božnosti in številna sv. obhajila. Pri jutranjih in
večernih mašah. Vsaj s kratko zahvalno molitvijo
se ga spomnimo tudi mi!

MOHORSKE KNJIGE

V marčni številki, stran 72, je g. dr. Mikula po-
vedal, da je naročil novo zalogo mohorskih knjig
iz Celovca. Nekaj jih po imenu navaja. Poglejte še
enkrat!

Zdaj so knjige tu — lahko jih še naročite.
Reden knjižni dar (en funt) in doplačilne. Naro-
čajte na naslov:

Tel: BU 6230

Dr. I. Mikula
Convent S. Heart
Rose Bay, N.S.W.

NAŠE ROMANJE V MARRICKVILLE

V nedeljo 28. maja popoldne

S p o r e d :

Od 2 — 2:30 zbiranje pred cerkvijo za
procesijo

Od 3:30 — 3 procesija z rožnim vencem
po parku

Od 3 — 3:30 pridiga v cerkvi

Od 3:30 — 4 pete litanije in blagoslov
Nato družabni sestanek s čajanko v dvo-
rani za cerkvijo.

Mogočna cerkev z visokim zvonikom v
Marrickvillu je daleč vidna in z vseh strani
lahko dostopna. Stoji na vogalu ulic Mar-
rickville in Livingstone. Od železniške posta-
je Marrickville je do nje 10 minut (ulice:
Illawarra, Petersham, Marrickville), od dru-
gih strani vozijo avtobusi.

Pridite v velikem številu, da se oddol-
žimo naši MARIJI POMAGAJ ob njenem
prazniku, ki bo v sredo poprej: 24. maja!

K PISMU NA DESNI

DOSTAVEK UREDNIŠTVA: Slovenski "Pra-
vopis" iz leta 1950 pravilno uči, da se piše "bog",
kadar imamo v mislih "vrsto bitij", posebej pa
Bog. Jasno je, da si kristjan misli najvišje Bitje kot
osebo, torej ne sme pisati "bog". Zato ima naš do-
pisnik prav, ko pravi: "Včasih se zdi, da pisatelj
prav namerno zapiše 'bog' samo zato, da pokaže
omalovaževanje..." Lahko bi dostavili: To omalo-
važevanje bije v obraz ne samo BOGU, ampak tudi
pravilom slovenskega Pravopisa.

PISMO NEZNANEMU PRIJATELJU

(Pošilja naročnik v Kanadi)

Dragi prijatelj:

Gotovo poleg lista MISLI bereš še kaj drugega. Ker prihaja mnogo knjig in revij iz naše nesrečne rojstne domovine, sežeš gotovo tudi Ti po njih. Vsakdo je radoveden, kaj se tam dogaja, kaj je novega, kaj pišejo, kakšne knjige izdajajo itd. Poleg neoporečnih stvari je v tisku od tam tudi mnogo slabega.

Gotovo tudi Tebe, prijatelj, boli in peče, ko opaziš, da se v mnogih teh spisih piše BOG z malo začetnico. Včasih se zdi, da pisatelj prav nemerno zapiše "bog" samo zato, da pokaže omalovaževanje ali celo sovražstvo do Stvarnika.

Dobil sem na primer v roke knjigo "za mladino". Imena psov, mačk, oslov in drugih živali so bila tiskana z veliko začetnico, tako tudi imena tujih bogov, turškega in poganskih. V redu. To je po pravopisu. Pa je po pravopisu tudi to, da se ime edinega in pravega BOGA piše z veliko začetnico. Toda v omenjeni knjigi tega ni, čeravno se beseda mnogokrat v njej uporablja.

Ali se ne dozdeva tudi Tebi, prijatelj, da se za take in enake zodeve premalo brigamo? Čisto mirno preidemo mimo in morda se ne zganemo niti ob kakem bogokletnem stavku. Hitimo mirno dalje, da čimprej izvemo, kakšen bo konec povesti. Nič ne pomislimo, da se s takim pisanjem in z našo nebržnostjo ob njem BOG zelo žali. Tako smo že otopeli in se privadili vsem neslanostim in grdobijam, bi nam jih poklanja komunizem, da se niti več ne zgražamo in v občevanju s prijatelji o vsem tem molčimo.

Premisli resno, prijatelj, in prišel boš so spoznanja, da je treba nekaj storiti in dati BOGU vsaj malo zadoščenja za žalitve. Izrazi svoje mnenje v prihodnji številki MISLI ali pa sprejmi kar moj nasvet, ki je tak:

Ko pridemo med branjem knjige na besedo "bog", torej z malo začetnico, pa je vendar mišljen naš edino pravi BOG, recimo najprej na glas ali tiho: Svet, svet, svet si, o BOG! Nato s primernim pisalom spretno spremenimo mali b v veliki B. Nekoliko vaje, pa pojde. To vzame časa, boš rekel. Toda če si vzamemo časa za branje cele knjige, zakaj bi ga ne vzeli nekoliko tudi za zadoščenje

BOGU? Nekdo, ki bo za nami knjigo bral, bo opazil naše popravke in se bo zamislil. Opozorjen bo na zadevo in bo vsaj v mislih podprl naše stališče, česar bi drugače morda ne storil. Da, z malo dobre volje se to lahko napravi, le začeti je treba.

V drugo bi pa priporočal vsem vernim, ki pišejo pisma ali članke za tisk, da v znak zadoščenja za "pravopis" komunistov začnemo pisati besedo Bog vseskozi z velikimi črkami: BOG. S tem jih bomo opozorili, da smo stalno na straži in da s svojimi omalovaževanji ne dosegajo namena. Opazil sem, da nekateri dopisniki v izseljenskem tisku že ravnaajo tako. Vsa čast jim, pa še drugi naj začno tako!

Mogoče bo kdo dejal, da gledam prečrno in precej komarje. Da hočem nekaj nepotrebne in sem malenkosten. Temu in njemu enakim bi zaklical to:

Ne bodimo O.R.! (Saj menda še veste, kaj je to pomenilo med revolucijo v domovini...) Poglejmo satanu naravnost v oči in uprimo se mu! Ne lovimo se okrog njega! Ne skušajmo si dopovedati, da ni tako hudoben, kot bi kdo mislil. Vem, zna se nam dobrikati, še objel bi nas, kadar bi nas rad uporabil za dosego svojih ciljev. Naj nihče ne misli, da komunizem ni pristen satanizem. Skušaj se izgovarjati in se predstavljati v lepši luči, dela se nam prijaznega, če mu tako kaže, toda kakor hitro je v sedlu, nam bo porinil nož v rebra. Kdor je doživel razočaranje ORovcev v domovini, ko so komunisti prišli na oblast, mu ni treba še posebej dokazovati.

In vendar tako hitro pozabimo, da je treba biti na straži. Mi v tujini in oni doma. Ne samo v zadevi, kako častimo in spoštujemo BOGA, tudi v drugih zadevah v odnosih do komunizma. Toda trenutno se želim omejiti na to zadevo. Prejemaj, prijatelj, pisma iz domovine. Ali si tudi Ti že opazil, da je tako, kot mi je potožil nedavno znan prijatelj:

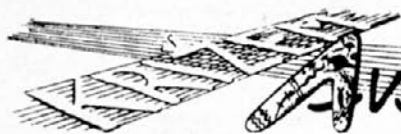
"Niso samo mladi tam doma, ki se oprijemljejo komunističnega pravopisa. Celo moja sestra, vedno tako versko zavedna, že 60 let stara, mi je začela zadnje čase pisati za BOGA samo — bog. Kako me to boli!"

Zato pohitimo! Ne zamujajmo več! Ne sprejemajmo brez odpora vse navlake, ki nam jo nudijo brezbožne sile! Vračajmo jim, vračajmo s tem, da se sami toliko bolj potegujemo za BOGA, kolikor bolj bi nas oni hoteli Njemu odtujiti!

Kaj praviš na to, moj neznani prijatelj?

Morda boš kaj odgovoril, morda ne boš. Pa naj bo tako ali tako, prav lepo Te pozdravlja vdani —
Lojze Malamut.

Misli, May, 1961.

Avstralske Slovenije

NEW SOUTH WALES

Wollongong. — Že je preteklo precej časa, odkar sem prejel prvo številko MISLI. Kmalu bo deset let. Pa se še nisem oglasil in povedal v listu, da sem tudi jaz naročnik vsa ta leta. Pa ne samo naročnik, tudi plačnik, saj to je vsa bolj važno. List ne obstoji od naročnikov, ampak od plačnikov. Ko sem zdaj vendar vzel pero v roke, da kaj napišem, prosim p. urednika, da sporoči moj najlepši pozdrav vsem Slovencem v Avstraliji, posebno čitateljem MISLI. Bojim se sicer, da bom slišal od njege besede: **PREPOZNO!** Pozdravi bi bili na mestu za veliko noč, kje si pa takrat bil? Naj povem, da me ni nič sram, da sem tisti čas prespal. Tako trdno sem ga prespal, da me niti slovenska zabava ni prebudila. Pa nič ne de, saj menda niti sami prireditelji niso bili z zabavo zadovoljni. Že s samo godbo ne. Namesto štirih so prišli trije, pa še ti za celo uro prepozno, četrti se je pa menda zvijsal doma v strašnih trebušnih bolečinah. Tako se je zabava že s tem pokrhal. Sedaj sem pa nekaj izvohal od zanesljive strani, seveda le pod pogojem, da nikomur ne povem. Res nisem nikomur povedal, saj nisem kot kakšna klepetulja. Če pa napišem, povem pa ne, mi nobeden nič ne more. Torej naj napišem, da Slovensko društvo pripravlja novo ofenzivo za 10. junija. Naskočilo bo dvorano Pioneer Hall v Wollongongu. Maščevati se želi nad vsemi drugimi prireditelji, ki so ga prekosili z velikonočnimi zabavami. Tokrat bomo videli "Kranjčičevega Jurija", to se pravi: veselo igro, ki se žalostno konča. To ni tisti ruski Jurij, ki je frčal pod luno, ampak pravi naš slovenski Jurij, ki nas bo prav po domače zabaval. Torej le za gotovo vsi pridite. Tam se bomo videli, čeprav tega nisem nikomur povedal, znam držati besedo. Kar se pa tiče tega dopisa, pa že zdaj vsem odgovarjam: Kar sem pisal, sem pisal, kakor je rekel tudi Poncij Pilat. Zdaj pa še en pozdrav vsem in dobro se imejte! — **Franc Žičkar Sr.**

VICTORIA

Camberwell. — Do prvih dni v aprilu sem čakal na marčno številko MISLI, pa je ni in ni. Morala se je zgoditi kakšna pomota. Ker tako težko ča-

kam, se moram oglasiti in prosim, da mi jo posebej pošljete. Ne bi rad bil brez nje. Pa še na nekaj moram opozoriti. Dobil sem KOLEDARČEK in sem ga vesel. Našel sem pa v njem pomoto. V mesecu decembru ste pozabili na 22. dan. Od četrta, 21. dec., ste kar preskočili na soboto, petka pa nikjer ni. Poglejte v svoj KOLEDARČEK, morda je tam prav in je napaka samo v mojem. Zdaj pa še enkrat lepo pozdravljam in upam, da ob prihodnji številki MISLI ne boste name pozabili. — **Vili Leskošek.**

PRIPOMBA Ur.: Skoraj vsak mesec se zgodi, da se kakšna številka komu izgubi. Hvaležen sem vsakemu, ki so oglasili in pove. Z največjim veseljem pošljem ponovno, samo da izvem za neizgodo. Le kadar se kdo pritožuje od znanca do znanca, naupravo se pa ne obrne, ne pošljem ponovno... Našemu Viliju pa gre še posebno priznanje, da nas je opozoril na napako v KOLEDARČKU. Koliko drugih je že pregledovalo mesec december? Morda še maja ne... No, zdaj pa vsi pogledajte v december in pripišite petek, ki ga je vzel — škrt. Tako ne bo nevarnosti, da bi kdo celih 24 ur prezgodaj — šel k polnočnici...

Wonthaggi. — Pošiljam rešitev ugank v zadnji številki MISLI. Lestvica: **BREZ DELA NI JELA.** Telegram: Ko je povedano, da "ce" ne šteje, je bila brzojavka taka: Čakaj me na postaji jutri. — Prav lepo pozdravlja **Tomaž Erpič.**

Newcomb. — Vendar je prišel čas, da se je tudi moj gospod Funt odločil za obisk pri MISLIH. Kako dolgo bo ostal tam, ne vem. Toda da se mu ne bo preslabo godilo, prinaša s seboj tudi za SKLAD — polovico svojega tovariša. Kakor je bilo že objavljeno, bo kmalu 10 let, odkar MISLI za nas mislijo, mi pa nanje in (včasih) tudi zanje. Bilo bi res primerno, da bi tudi jaz kaj napisal, ali na žalost jaz laže mislim na MISLI, kot pišem zanje. Držim se namreč bolj lopate kot peresa. Zraven je pa še ta smola, da sem vsako leto bolj star, pa tudi len. Če hočem po vsej pravici povedati, sem pač moral tudi to zadnje zapisati. Ampak, če boste dali to v natis, nočem, da bi ves svet vedel za mojo lenobo, zato zapišite na koncu samo — **Naročnik.**

Bentleigh. — Ko takole prebiram in listam po naših MISLIH, vedno najdem kaj zanimivega, kar sem poprej prezrla. Nekaj stvari pa že tako ali tako po večkrat preberem. Izvrstno vsebino nam prinaša naš list in nič ni čudno, da se vsem MISLI tako dopadejo. Posebna zahvala gre ustanoviteljem, ki so marsikaj žrtvovali pred desetimi leti. Takrat prav gotovo niso mislili, da bo njihovo delo želo toliko uspeha in bo list izhajal v naši novi domovini v tako lepi opremi. Kar se mene tiče, sem se seznanila s tem listom kmalu po prihodu v Avstralijo in se naročila nanj. Tega je že dobrih šest let. Vsako leto je bogatejša vsebina v njem. Tudi obe knjigi Ura s kukavico sem prečitala z velikim užitkom. Pisatelj je tako lepo pisal, kakor bi vse sam sproti doživljal. Pogled na sliko črnih otročičev v marčni številki MISLI je tudi mene presunil. Revčki, koliko gorja! Prilagam en funt za misijon g. Podržaja, da se vsaj malo oddolžim. Končno se zahvaljujem g. Vampcu za Tulibackijevo nalogo. Pozdrav vsem, posebno družini Ferluga v Sydneyu.

— Franca Štiblj.

Pomlad v slovenskih planinah

Misli, May, 1961.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

Poroke

V Paddingtonu dne 29. aprila: **Leopold Dejak** iz Ribnice in **Frančiška Kos** od v. Jakoba pri Ljubljani;

dne 6. maja: **Ivan Cah** iz Črnega Kala pri Kopru in **Magdalena Fabijan** iz Vipave;

dne 6. maja: **Anton B. Fabjančič** iz Hrušice in **Marija Gustinčič** iz Hrušice;

dne 7. maja: **Peter Selak** iz Bučke in **Francka Zadnikar** iz Črne vasi pri Ljubljani.

V Penshurstu 11. marca: **Janko Grasmayr** iz Tržiča in **Pamela R. Olsson** iz Bexley.

V Corrimalu 29. aprila: **Franc Kovačič** iz Domžal, pozneje iz Wagge, in **Pauline Hamilton** iz Corrimala.

Vsem novim zakonskim parom iskrene čestitke: **Bog daj srečo!**

Krsti

V Paddingtonu, St. Francis Church:

9. aprila **Franc Štefan Šaule**, oče Štefan, mati Silva r. Samsa, živijo v Kingsgrove. Botra Franc in Olga Podobnik;

23. aprila **Roy Anton Prinčič**, oče Bruno, mati Sonja r. Zore, živijo v Paddingtonu. Botra Mirko in Gabriela Zadnik;

16. aprila **Marko Jožef Valenčič**, oče Franc, mati Ivanka r. Skok, živijo v Randwicku. Botra Peter Bizjan in Vinka Markowski;

30. aprila **Alojz Jamšek**, oče Janez, mati Angela r. Lokar, živijo v Erskineville. Botra Oto in Štefka Zore;

6. maja **Robert Domajnko**, oče Vinko, mati Frančiška r. Lah, živijo v Annandalu.

V Wollongongu, katedrala, 12. marca: **Edvard Josip Konrad**, oče John, mati Albina r. Tehovnik. Živijo v Cringili. Botra Jože in Hermina Brodnik;

30. aprila **Stanislav Žabkar**, oče Franc, mati Ivanka r. Škoda. Živijo v Warilli. Botri: Fride-rik Mlasko in Jožefa Žabkar, pravkar došla iz Slovenije;

30. aprila tudi **Leonard Boris Legiša**, oče Renato, mati Franka r. Štrbenac. Živijo v Wollongongu. Botra Polde in Pavla Samsa.

Naj novi otročiči božji krepko rastejo v življenju milosti!

RAČJA MAMA

CERKNIŠKO JEZERO JE SVETOVNA znamenitost slovenske dežele. Profesor Becker na frankfurtski univerzi mi je nekoč v jamarskem seminarju pripomnil: Vi ste srečen človek, ker živite v bližini tako slovitega jezera. Moja edina želja na tem svetu je, da bi enkrat obiskal ta čudež narave."

Seveda sem mu takrat previdno zamolčal, da Cerkniškega jezera tudi sam do tistega dneva še nisem videl. Usoda pa je hotela, da sem se desetletje po tem razgovoru temeljito seznanil ne samo z vsem tistim, kar nam je stari profesor pripovedoval o Cerkniškem jezeru, o ponikalnicah, o Vodonosu in o tisoč drugih stvarih, kar dva semestra dolgo, pač pa tudi z jezerskimi racami. O teh profesor seveda ni govoril. Nekaj let sem bil nekak pridružen član cerkniškega lovskega kluba. To je v tistih časih pomenilo, da sem se lahko sprehajal ali pa s čolnom prevažal po tistem delu jezera, ki pripada cerkniškemu lovskega revirju.

Goričica, majhen polotoček, povezen s celino z nasipom in obraščen s prelepim gozdičkom iglastega drevja, je središče navdušenih obiskovalcev Cerkniškega jezera. Južno od polotočka leži manjša jezerska zajedaja, prerasla z visokim močvirskim trsjem. "Zadnji kraj" pravijo temu odmaknjenemu delu. Tja me je nekoč vodil ravnatelj cerkniške nižje gimnazije, lovski veščak Jože Kristen. S pokojnim županom Tonetom Werljem pa sva nekočkrat lazila za ščukami.

V tem sestavku pa ne mislim obujati lepih nepozabnih lovskih spominov in z njimi smrtnih usod cerkniških divjih rac, pač pa bi rad povedal nekaj o njihovem življenju.

Značilne race Cerkniškega jezera so "zvonci".

IZ LOVČEVIH ZAPISKOV

Prof. Ivan Rudolf

Zadnji kraj pa je njihovo priljubljeno zatočišče. Zvonci jim pravijo menda zato, ker pri poletu glasno pozvanjajo, pa ne s kraguljčki, temveč s ploščatimi kljuni.

Na stari košati leski, tik ob obrežju Zadnjega kraja, si je zvončarska račja mama našla stanovanje. Večkrat je obkrožila vso okolico, nato pa se je spustila med leskovo vejevje. Stanovanje je bilo kar pripravno. V sedlu spodnjih vej se ji je udoben prostor zdel pripraven za gnezdo. Res je bilo gnezdo že kmalu pripravljeno, naslednje jutro pa je v njem ležalo prvo jajce. Ko je raca odletela na lov in na pašo, ga je skrbno pokrivala s suhim listjem, da bi ji ga vrane ne izmaknile. Čez nekaj časa je v gnezdu obležalo štirinajsto jajce. Leska je ozelenela in roparskim očem prikrivala ne samo jajca, pač pa tudi valečo račjo mamo.

Po izredno ostri zimi se je v cerkniški kot prismebljala prijetna pomlad. Do Novega leta je vladalo krasno vreme. Jezero se je jeseni napolnilo in racam ni manjkalo hrane. Po Novem letu pa je pričelo zmrzovati. Že v nekaj dneh je bilo jezero ena sama ledena plošča. Samo jezerski potoki so ostali živi, nato pa je še pošteno zasnežilo in led je tudi potoke močno utesnil.

Mnoge race so morale proti jugu in jugozahodu v neznane kraje; na Pivko in v Kvarner, pa tudi v Vipavo, na Doberdobsko jezero in v gradeške palude. Če so končno našle nezamrzlo vodovje, je že kmalu pričelo grmeti z vseh kopnih strani. Odletele so dalje in v mraku iskale zavetja in hrane ob potokih in močvirjih. Pa je spet pobiskavalo in grmelno iz lovskih pušk in lijastih topičev.

Sedaj je bilo že proti koncu februarja. Pričelo se je parjenje. Naši račji nevesti se je pridružil stasit racman. Na repu je nosil kar štiri krivčke, pod vratom pa mu je blestel zlatorumen ovratnik. Samozavestno in skoraj oholo se je košatil prešernež. Z vso fantovsko oblastnostjo je preganjal mlade lanskeletne razpeljavčke, ki so silili v njegovo izbranko.

Ves marec se je lepotelec zvesto držal race. Skupno sta se potepala po vseh tistih predelih Cerkniškega jezera, kjer se je obetala dobra in obilna hrana. Čez dan sta se zadrževala med trsjem in bičevjem, ob mraku sta odletela na odprto vodovje, kjer so race vsak večer zborovale. Tu je

bilo nič koliko čebrenjanja in prerekanja, pa tudi čofanja po blatu za počivajočimi vodnimi prebivalci. To je trajalo vse do jutranje zore, ko se je truma po parih spet raztepla po svojih jezerskih domovih.

Še vedno se je dogajalo, da se je kak neparjen samec poskušal približati naši raci, a zaman. Dober teden za tem pa se niti en sam racman ni oziral več za racami. Samci so se združili v skupine in fantovali po jezeru, pa tudi po bližnjih njivah in travnikih. Race pa so v tem času pridno sedele na jajcih. Že kmalu za tem pa so racmani popolnoma izginili. Skrivali so se po najgostejšem trsju in grmičevju. Letati skoraj več ni so mogli. Oskubljeni so se skrivali iz sramu in strahu. Ko so se spet prikazali, bi jih človek skoraj ne spoznal, kajti razen nekaj bornih ostankov ni ostalo od razkošnih ženitovanjskih oblačil skoraj nobenega sledu.

To se je zgodilo v času, ko je pod prsmi račje mame prvi račji piščanček pretolkel jajčno lupino in zagledal luč sveta. Takoj je pričel obupano čivkati. Velik srakoper je radovedno pogledaval, kaj se dogaja v košatem leskovju, pa mu je račja mama njegovo radovednost pošteno iztepla s trdimi perutmi. Čez nekaj dni je svoj radovedni kljun poskušala vtakniti v družinsko račjo idilo lačna kanja. Tudi njo je račja mama nagnala z vso odločnostjo. Nekaj podobnega se je zgodilo pretkani sivi vrani, ki jo je račji zarod privabil v bližino gnezda.

Ko je štirinajst račk napolnilo gnezdo, je imela račja mama polne prste dela. Najprej so se račke z glasnim čivkanjem skobacale po leskovih vejah, dokler se druga za drugo niso prekopicnile na tla. Le najmlajša ni mogla sama iz zapuščene gnezda in se je zato drla na vse pretege, dokler je ni mama zgrabila in odnesla na tla. Medtem pa se je ves račji drobiž porazgubil in trajalo je kar dolgo, preden je mama spet zbrala svojo razposajeno številno družinico. Nekatere drznejše mladice so že same plavale med jezerskim trsjem brez plavalne učiteljice.

Končno je račja mama našla med gostim trsjem udoben otoček in tu je mladi rod preživel prve tedne življenja.

Nekega dne se je ob mraku privlekla v neposredno bližino račjega taborišča lisica. Na srečo je bila mladica in še neizkušena. Račja mama je skočila pred zvitorepko in se pretvarjala, kot da ima ohromelo perut. Toliko časa je frfotala pred lisico, da je zvitorepko izvabila daleč od račjega taborišča. Potem pa ji je zletela izpred nosu. Rešila je sicer svoj rod, vendar se ji je Zadnji kraj tisti večer hudo zameril. Zato je sklenila, da se odseli.

Misli, May, 1961.

Lepo in prijetno je na jezeru. Prostor je obsežen, družba številna. Skrb za račji zarod pa je stalno naraščala. Vran je bilo vedno več, kanje so stalno visele pod nebom. Lisice so se zaredile in tudi kune niso bile redkost.

Tako se je račja mama odločila za preselitev, vsaj za tako dolgo, da rod popolnoma doraste. Navsezgodaj se je truma odpravila na pot. Za prelet so bile račke še negodne, zato je morala račja kolona kar peš.

Ob vznožju Klinjega vrha so se skozi goščavo prerivale ob strugi čez Ključ, čez cerkniški potok in dalje pod Tržiščem na ono stran Podkrajnika. Po njivah in zaklonjenih travnikih so se račke pasle in krmile. Celo čez cesto so se upale. Ni težko uganiti, koliko dela in skrbi je imela račja mama, ko je svojo mladež prepeljavala skozi tolike nevarnosti zverženega terena. Kaj šele pred toliko pernatimi in štirinožnimi sovražniki! Tudi človek ni kazal razumevanje za njene družinske skrbi.

Kasno popoldne je truma prispela v bližino Ivanjega sela. Tu teče dvotirna železniška proga Dunaj-Trst. Ko je zadnja račka srečno prekoračila železno cesto, je pridrvel po progi vlak in vsa družina se je prestrašena spustila po nasipu navzdol. Šele ko je drdranje in ropotanje vtonilo v daljavi, so račji romarčki nadaljevali pot.

S tem pa se je stiska dolgega in nevarnega potovanja bližala koncu. Račji družinici je udarjal v nos duh po vodi in močvirju. Ob vznožju železniškega nasipa pa vse do obrežja Unice v Plininski dolini je precej obsežen trikoten travnik. Po njem so se razpršile račke, nato pa so se druga za drugo porazgubile med trsje. Tu so nekaj časa obstale, nato se do sitega nakrmile. Tu je namreč toliko plavajoče zelenjave, polžev, črvov, paglavcev, ribjih šivank in drugih račjih dobrot, da je treba samo kljun odpreti pod vodo in grizljaj je več kot obilen.

Do košnje je ostal zarod strnjen. Nato pa jo je mladina kar na lastno pest potegnila nazaj na Cerkniško jezero. Tudi račja mama se je oddahnila. Njena dolžnost za tisto leto je bila opravljena.

QUEENSLAND

Brisbane. — Tukajšnji pevski zbor je priredil družabni večer, od katerega dobiček je želel podariti meni za nakup šolskih knjig. Rad bi se preko MISLI zahvali za dobro namero, obenem bi pa rad povedal, da dar odklanjam, da ne bo kaj nepotrebne kritiziranja. Naj se dobiček rajši obrne za kako drugo dobro stvar. Lepo pozdravljam pevski zbor in vse druge dobre rojake, posebno pa naše priljubljene MISLI. — Boris

BARON MUNCHAUSEN NA POLETIH V VSEMIJRJE

Poroča Vampec.

II.

PRAVIL SEM VAM ŽE, gospoda moja, o potovanju, ki sem ga bil usmeril na luno, da najdem svojo srebrno sekirico. Pozneje sem prišel tja na prijetnejši način ter se pomudil gori toliko časa, da sem dobro preštudiral razmere na luni. In te vam hočem popisati tako točno, kolikor mi pač dovoljuje moj bistri spomin.

Moj daljni sorodnik me je naprosil, naj ga pospremim na daljše potovanje. Prijadrala sva srečno v južno morje. Nič posebnega nisva doživela. Osemnajsti dan, odkar smo bili mimo otoka Ota-hajti, nas pa zagrabi strahovit vihar in dvigne našo ladjo najmanj tisoč milj visoko. Tam smo obstali precej časa. Slednjič butne v naša jadra rezek veter in nas nese z neverjetno brzino nekam naprej. Šest tednov smo tako jadrali nad oblaki. Nenadoma se nam prikaže zemljina, okrogla, blesteča, podobna svetlikajočemu se otoku. Zavozimo v udobno lukko, stopimo na kopno ter spoznamo, da je zemljina obljudena. Pod sabo globoko doli zagledamo našo zemljo z mesti, drevesi, gorami, jezeri in tako dalje. Spoznali smo, da je otok, na katerem smo pristali, mesec ali pa luna.

Tedaj zagledamo velika bitja, jahajoče troglave jastrebe izredne velikosti, ki prebivalcem nado-mesčajo konje. Na mesecu je sploh vse jako veliko. Navadna hišna muha na primer ni dosti manjša od naše ovce. Prebivalci pa dosegajo velikost najmanj 36 čevljev. Dali so si pa čudno ime. Samim sebi namreč ne pravijo ljudje, ampak "kuhajoča bitja". Jedi si namreč pripravljajo ob ognju prav tako kakor mi. Sicer pa z jedjo zamujajo kaj malo časa, ker ne jedo skozi usta, ampak si preprosto odpro bok na levi strani in porinejo kosilo skozi odprtino v želodec. Nato svoj bok spet zapro, dokler si ga čez mesec dni spet ne odmašijo. Na ta način obedujejo le 12 krat na leto, kar je gotovo mnogo bolj pripravno kot naš običaj, ko jemo po petkrat na dan. Vsaj za ljudi, ki niso požeruhi.

Na luni raste vse na drevesih, tudi "kuhajoča bitja". Drevesa, ki jih rode, so mnogo lepša od drugih. Imajo velike ravne veje in liste mesnate barve. Njihov sad je najmanj čest čevljev dolg oreh z zelo trdo lupino. Ko sadovi dozore, kar se spoz-

na po spremenjeni barvi, jih pobere z veliko skrbnostjo in shranijo. Kadar hočejo, da jedra teh orehov ožive, jih vržejo v velik kotel poln vrele vode in v nekaj urah se lupine odpro in novo "kuhajoče bitje" skoči na dan.

Za ta novorojena bitja ni treba nobenih šol. Poklic vsakega je že naprej določen, še preden pride na svet. Iz ene lupine skoči vojak, iz druge modrijan, iz tretje bogoslovec, iz četrte pravnik, iz pete kmet, iz šeste trgovec itd. Vsak prične takoj izvrševati svoj posel.

Kadar se lunini ljudje postarajo, ne umro in jih ni treba nič pokopavati. Lepo na tihem se razblinijo v zrak, ki ga luna ima, samo drugačen je, ter izginejo kakor pri nas dim.

In še to je treba povedati. Lunini prebivalci imajo na vsaki roki samo po en prst in z njim opravljajo vsa dela. Glavo nosijo pod desno pazduho in kadar gredo na potovanje ali se lotijo dela izven doma, puste glavo doma. Trebuh jim rabi samo za vrečo. Napolnijo ga z vsem mogočim, kar hočejo imeti s seboj, potem ga zadrignejo. Jeter, srca in obisti nimajo, pa tudi oblek ne poznajo.

Najbolj navadno njihovo bojno orožje so podgovati korenčki, ki jih mečejo v sovražnika kot pri nas mečemo kopje. Kogar zadene to orožje, je takoj po njem. Razblini se v zrak kot stebriček dima. Ker potrebujejo v vojni tudi ščite, da z njimi odbijajo korenje, si naberejo velikih gob in se z njimi branijo.

Rad priznavam, da je vse to jako čudovito, in ta ali oni ne bo verjel. Pa nič za to. Vsakemu je pot na luno odprta, kot je bila meni. Naj se napoti tja gor, pa se bo sam prepričal, da sem govoril resnico in povedal o svojih opazovanjih tako po pravici, kot doslej še malokateri vseмирski popotnik.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

(Do 1. maja.)

£ 2-0-0: Alojz Shiffler;

£ 1-0-0: Franc Kranjc, Emil Logondar, Ana Sertič, Henrik Juriševič, Anton Zirovnik, Franc Medvedec, Marko Golar, Vida Hrdlička, Matija Merlak, Ema Kowalski, Jožef Štemberger, Franc Vravnik, Leopold Dejak;

Šil. 10: Franc Danev, Marcela Bole, Matija Okorn, Jože Tomažič, Anton Žagar, Bruno Zavnik, Karl Perko, Franc Terlikar, Roman Perko, Jožica Meštrič, Janez Lah, Franc Žičkar Sr., Franc Vravnik, Fred Konečnik, Danilo Volk.

Prisrčna hvala in Bog povrni! Enako tistim, ki pridejo še na vrsto!

**GOTOVO VAM JE ZNANO, DA ROJAKI
PO ŠIRNI AVSTRALIJI**

z največjim zaupanjem naročajo

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikli, motocikli, scooterji, mopedi, radijski in televizijski aparati, fridžideri itd)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pri tvrdki

STANISLAV FRANK CITRUS AGENCY

68 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S. A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

Ne glede na to, ali naročajo darilne pošiljke pri naši tvrdki, damo rojakom **ZASTONJ** navodila in nasvete v zadevah, ki spadajo v poslovanje naše ali sorodnih tvrdk.

DARILNE POŠILJKE LAHKO NAROČATE TUDI V BODOČE PO VELJAVNIH CENIKIH KATEREKOLI TVRDKI Z DARILNIMI POŠILJKAMI. NA TA NAROČILA 5% POPUSTA.

Poštni money order na ime S. Frank, P.O. Adelaide, je poslati skupno z naročilom.

V vseh potrebah se obračajte na tvrdko

Vašega zaupanja:

STANISLAV FRANK

68 ROSEWATER TERRACE, OTTOWAY, S.A.

ki je vodilna agencija za darilne pošiljke v Avstraliji

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO — BRZINA —
so značilnosti našega poslovanja.

VSEM SLOVENCEM ŠIROM AVSTRALIJE
JE ZNANO

DA JE NAJBOLJE NAROČATI
DARILNE POŠILJKE PRI TVRDKI

Dr. J. KOCE

G.P.O., BOX 670 PERTH, W.A.

KI JE NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA SLOVENSKA TVRDKA:

- A.) ZA DARILNE POŠILJKE VSEH VRST (HRANE IN TEHNIČNIH PREDMETOV)
- B.) ZA VPOKLIC DEKLET (ZAROČENK). VSEM TISTIM KI NAROČAJO PAKETE PRI NAS, DAJEMO INFORMACIJE ZASTONJ. POVDARJAMO, DA JE DR. KOCE PO TUKAJ-SNJIH VELJAVNIH ZAKONSKIH PREDPISIH UPRAVIČEN DAJATI INFORMACIJE O VPOKLICU OSEB V AVSTRALIJO.

ČE NIMATE PRI ROKI NAŠEGA CENIKA, LAHKO NAROČITE DARILNO POSILJKO PO CENIKU KATEREKOLI TVRDKI Z DARILNIMI POŠILJKAMI. V TAKEM SLUČAJU VAM PRIZNAVAMO 5%ni POPUST.

OBRNITE SE NA NAS GLEDE PREVODOV VSEH DOKUMENTOV NA ANGLEŠKI JEZIK, GLEDE POTNIŠKIH KART ZA LADJE IN AVIONE, GLEDE SLOVARJEV, VADNIC ANGLEŠKEGA JEZIKA, SLOVENSКИH KNJIG ITD.

NAŠE GESLO JE HITRA, SOLIDNA IN POŠTENA POSTREŽBA, NE SAMO V BESEDAH AMPAK TUDI V DEJANJU, KAR LAHKO VEDNO POKAŽEMO IN DOKAŽEMO.

V VSEH ZADEVAH IN POTREBAH GLEDE VAS, VAŠEGA SORODNIKA, PRIJATELJA ALI DEKLETA SE VEDNO OBRNITE NA VAŠEGA ZAUPANJA VREDNO, VSEM ZNANO, FIRMO DR. KOCE-TA.

DR. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VAH, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378